

پروتکل TCP/IP

TCP/IP، یکی از مهمترین پروتکل های استفاده شده در شبکه های کامپیوتری است . اینترنت بعنوان بزرگترین شبکه موجود ، از پروتکل فوق بمنظور ارتباط دستگاه های متفاوت استفاده می نماید. پروتکل ، مجموعه قوانین لازم بمنظور قانونمند نمودن نحوه ارتباطات در شبکه های کامپیوتری است .

مقدمه

امروزه اکثر شبکه های کامپیوتری بزرگ و اغلب سیستم های عامل موجود از پروتکل TCP/IP استفاده و حمایت می نمایند . TCP/IP ، امکانات لازم بمنظور ارتباط سیستم های غیر مشابه را فراهم می آورد. از ویژگی های مهم پروتکل فوق ، می توان به مواردی همچون : قابلیت اجراء بر روی محیط های متفاوت ، ضریب اطمینان بالا ، قابلیت گسترش و توسعه آن ، اشاره کرد . از پروتکل فوق، بمنظور دستیابی به اینترنت و استفاده از سرویس های متنوع آن نظیر وب و یا پست الکترونیکی استفاده می گردد. تنوع پروتکل های موجود در پشتی TCP/IP و ارتباط منطقی و سیستماتیک آنها با یکدیگر، امکان تحقق ارتباط در شبکه های کامپیوتری را با اهداف متفاوت ، فراهم می نماید. فرآیند برقراری یک ارتباط ، شامل فعالیت های متعددی نظیر : تبدیل نام کامپیوتر به آدرس IP معادل ، مشخص نمودن موقعیت کامپیوتر مقصد ، بسته بندی اطلاعات ، آدرس دهی و روتینگ داده ها بمنظور ارسال موفقیت آمیز به مقصد مورد نظر ، بوده که توسط مجموعه پروتکل های موجود در پشتی TCP/IP انجام می گیرد .

TCP/IP، پروتکلی استاندارد برای ارتباط کامپیوترهای موجود در یک شبکه مبتنی بر ویندوز 2000 است. از پروتکل فوق، بمنظور ارتباط در شبکه های بزرگ استفاده می گردد. برقراری ارتباط از طریق پروتکل های متعددی که در چهار لایه مجزا سازماندهی شده اند، میسر می گردد. هر یک از پروتکل های موجود در پشته TCP/IP، دارای وظیفه ای خاص در این زمینه (برقراری ارتباط) می باشند. در زمان ایجاد یک ارتباط، ممکن است در یک لحظه تعداد زیادی از برنامه ها، با یکدیگر ارتباط برقرار نمایند.

TCP/IP، دارای قابلیت تفکیک و تمایز یک برنامه موجود بر روی یک کامپیوتر با سایر برنامه ها بوده و پس از دریافت داده ها از یک برنامه، آنها را برای برنامه متناظر موجود بر روی کامپیوتر دیگر ارسال می نماید. نحوه ارسال داده توسط پروتکل TCP/IP از محلی به محل دیگر، با فرآیند ارسال یک نامه از شهری به شهر، قابل مقایسه است.

برقراری ارتباط مبتنی بر TCP/IP، با فعال شدن یک برنامه بر روی کامپیوتر مبدأ آغاز می گردد. برنامه فوق، داده های مورد نظر جهت ارسال را بگونه ای آماده و فرمت می نماید که برای کامپیوتر مقصد قابل خواندن و استفاده باشند. (مشابه نوشتن نامه با زبانی که دریافت کننده، قادر به مطالعه آن باشد). در ادامه آدرس کامپیوتر مقصد، به داده های مربوطه اضافه می گردد (مشابه آدرس گیرنده که بر روی یک نامه مشخص می گردد . (پس از انجام عملیات فوق، داده بهمراه اطلاعات اضافی (درخواستی برای تائید دریافت در مقصد)، در طول شبکه بحرکت درآمده تا به مقصد مورد نظر برسد. عملیات فوق، ارتباطی به محیط انتقال شبکه بمنظور انتقال اطلاعات نداشته، و تحقق عملیات فوق با رویکردی مستقل نسبت به محیط انتقال، انجام خواهد شد.

TCP/IP لایه های پروتکل

TCP/IP، فرآیندهای لازم بمنظور برقراری ارتباط را سازماندهی و در این راستا از پروتکل های متعددی در پشتۀ TCP/IP استفاده می گردد. بمنظور افزایش کارآئی در تحقیق فرآیند های مورد نظر، پروتکل ها در لایه های متفاوتی، سازماندهی شده اند . اطلاعات مربوط به آدرس دهی در انتهای قرار گرفته و بدین ترتیب کامپیوترهای موجود در شبکه قادر به بررسی آن با سرعت مطلوب خواهند بود. در این راستا، صرفاً "کامپیوتری" که بعنوان کامپیوتر مقصد معرفی شده است ، امکان باز نمودن بسته اطلاعاتی و انجام پردازش های لازم بر روی آن را دارد خواهد بود TCP/IP .. از یک مدل ارتباطی چهار لایه بمنظور ارسال اطلاعات از محلی به محل دیگر استفاده می نماید Application TCP/IP ، لایه های موجود در پروتکل Network Interface ، Transport ,Internet :

می باشد. هر یک از پروتکل های وابسته به پشتۀ TCP/IP ، با توجه به رسالت خود ، در یکی از لایه های فوق، قرار می گیرند .

لایه Application

لایه Application ، بالاترین لایه در پشتۀ TCP/IP است. تمامی برنامه و ابزارهای کاربردی در این لایه ، با استفاده از لایه فوق، قادر به دستیابی به شبکه خواهند بود . پروتکل های موجود در این لایه بمنظور فرمت دهی و مبادله اطلاعات کاربران استفاده می گردند HTTP و FTP دو نمونه از پروتکل های موجود در این لایه می باشند .

پروتکل (HTTP(Hypertext Transfer Protocol) . از پروتکل فوق ، بمنظور ارسال فایل های صفحات وب مربوط به وب ، استفاده می گردد .

پروتکل (FTP(File Transfer Protocol) . از پروتکل فوق برای ارسال و دریافت فایل، استفاده می گردد .

لایه Transport

لایه "حمل" ، قابلیت ایجاد نظم و ترتیب و تضمین ارتباط بین کامپیوترها و ارسال داده به لایه لایه اینترنت (لایه بالای خود) و یا لایه Application (لایه پایین خود) را بر عهده دارد. لایه فوق، همچنین مشخصه منحصرفردی از برنامه ای که داده را عرضه نموده است، مشخص می نماید. این لایه دارای دو پروتکل اساسی است که نحوه توزیع داده را کنترل می نمایند.

لایه TCP (Transmission Control Protocol) پروتکل فوق، مسئول تضمین صحت توزیع اطلاعات است.

لایه UDP (User Datagram Protocol) پروتکل فوق، امکان عرضه سریع اطلاعات بدون پذیرفتن مسئولیتی در رابطه با تضمین صحت توزیع اطلاعات را بر عهده دارد.

لایه اینترنت

لایه "اینترنت"، مسئول آدرس دهی، بسته بندی و روتینگ داده ها، است. لایه فوق، شامل چهار پروتکل اساسی است:

لایه IP (Internet Protocol) پروتکل فوق، مسئول آدرسی داده ها بمنظور ارسال به مقصد مورد نظر است.

لایه ARP(Address Resolution Protocol) پروتکل فوق، مسئول مشخص نمودن آدرس آدپتور شبکه بر روی کامپیوتر مقصد است.

لایه ICMP(Internet Control Message Protocol) پروتکل فوق، مسئول ارائه توابع عیب یابی و گزارش خطاء در صورت عدم توزیع صحیح اطلاعات است.

لایه IGMP(Internet Group Management Protocol) پروتکل فوق، مسئول مدیریت TCP/IP در Multicasting را بر عهده دارد.

لایه Network Interface

لایه " اینترفیس شبکه " ، مسئول استقرار داده بر روی محیط انتقال شبکه و دریافت داده از محیط انتقال شبکه است . لایه فوق ، شامل دستگاه های فیزیکی نظیر کابل شبکه و آدپتورهای شبکه است .

کارت شبکه (آدپتور) دارای یک عدد دوازده رقمی مبنای شانزده (B5-50-04-22-D4-) نظیر :

66 بوده که آدرس MAC ، نامیده می شود. لایه " اینترفیس شبکه " ، شامل پروتکل های مبتنی بر نرم افزار مشابه لایه های قبل ، نمی باشد . پروتکل های Ethernet و ATM (Asynchronous Transfer Mode) ، نمونه هایی از پروتکل های موجود در این لایه می باشند . پروتکل های فوق ، نحوه ارسال داده در شبکه را مشخص می نمایند .

مشخص نمودن برنامه ها

در شبکه های کامپیوتری ، برنامه های متعددی در یک زمان با یکدیگر مرتبط می گردند . زمانیکه چندین برنامه بر روی یک کامپیوتر فعال می گردند ، TCP/IP می باشد از روشهای بمنظور تمایز یک برنامه از برنامه دیگر ، استفاده نماید . بدین منظور ، از یک سوکت (Socket) بمنظور مشخص نمودن یک برنامه خاص ، استفاده می گردد .

آدرس IP

برقراری ارتباط در یک شبکه ، مستلزم مشخص شدن آدرس کامپیوتراهای مبداء و مقصد است . شرط اولیه بمنظور برقراری ارتباط بین دو نقطه ، مشخص بودن آدرس نقاط درگیر در ارتباط است . آدرس هر یک از دستگاه های درگیر در فرآیند ارتباط ، توسط یک عدد منحصر بفرد که IP نامیده می شود ، مشخص می گردد . آدرس فوق به هریک از کامپیوتراهای موجود در شبکه نسبت داده می شود : IP .

10. 10.1.1 ، نمونه ای در این زمینه است .

پورت TCP/UDP

پورت مشخصه ای برای یک برنامه و در یک کامپیوتر خاص است. پورت با یکی از پروتکل های لایه "حمل TCP" (یا UDP) مرتبط و پورت TCP، نامیده می شود. پورت می تواند عددی بین صفر تا ۶۵۵۳۵ را شامل شود. پورت ها برای برنامه های TCP/IP سمت سرویس دهنده، بعنوان پورت های "شناخته شده" نامیده شده و به اعداد کمتر از ۱۰۲۴ ختم و رزو می شوند تا هیچگونه تعارض و برخوردی با سایر برنامه ها بوجود نیاید. مثلاً برنامه سرویس دهنده FTP از پورت ۲۱ TCP بیست و یک استفاده می نماید.

(Socket)

سوکت، ترکیبی از یک آدرس IP و پورت TCP یا پورت UDP است. یک برنامه، سوکتی را با مشخص نمودن آدرس IP مربوط به کامپیوتر و نوع سرویس (TCP) برای تضمین توزیع اطلاعات و یا (UDP) و پورتی که نشانده شده برنامه است، مشخص می نماید. آدرس IP موجود در سوکت، امکان آدرس دهی کامپیوتر مقصد را فراهم و پورت مربوطه، برنامه ای را که داده ها برای آن ارسال می گردد را مشخص می نماید.

چیست TCP/IP ؟

اینترنت بر اساس مجموعه ای از شبکه ها بنا میشود این شبکه ها شامل انواع بسیار زیادی از کامپیوتر ها می باشد، بنابراین زبان مشترکی بین همه کامپیوتر ها وجود دارد که آن را TCP/IP مینامند. اینترنت بر اساس مجموعه ای از شبکه ها بنا میشود این شبکه ها شامل انواع بسیار زیادی از کامپیوتر ها می باشد، بنابراین زبان مشترکی بین همه کامپیوتر ها وجود دارد که آن را TCP/IP مینامند. TCP/IP بصورت پنج حرف جداگانه IP/TCP تلفظ میشود.

TCP/IP نام متداوی برای مجموعه ای از قراردادها میباشد که برای متصل ساختن کامپیوترها و شبکه ها استفاده میشود نام واقعی TCP/IP از دو قرارداد مهم می آید .

- TCP -Transmission Control Protocol IP- Internet Protocol

در شبکه اینترنت اطلاعات (داده ها) به بسته های کوچکی به نام Packet تقسیم بندی میشوند . سپس Packet ها از طریق شبکه منتقل میشوند در اینجا کار IP آن است که آنها را به میزبان راه دور منتقل کند TCP . در انتهای دیگر بسته ها را دریافت و وجود خطاها را بررسی میکند اگر خطای رخداده باشد TCP میتواند ارسال مجدد بسته بخصوص را درخواست نماید . بعد از اینکه تمام بسته ها به درستی دریافت شدند ، آنرا شماره توالی برای ساختن مجدد پیام اصلی استفاده میکند . به عبارت دیگر کار IP انتقال داده های خام Packet ها از یک مکان به مکان دیگر است . کار TCP کنترل امور و تضمین صحت داده ها می باشد .

Packet :

تقسیم بندی داده ها به Packet ها فواید بسیاری دارد . اول اینکه امکان ارائه خدمات بیشتر به کاربران بیشتر را فراهم میکند . در مسیر اینترنتی بسته ها (Packet) علی رغم داشتن مقصد های متفاوت با یکدیگر در حرکت میباشند . نظیر بزرگراهی که در آن اتوموبیلهای متفاوت با وجود داشتن مقصد های متفاوت همگی راه مشترکی دارند .

بسته ها همواره در سفر هستند تا زمانی که به مقصد نهایی خود برسند . اگر اتصال بخصوصی خراب شود کامپیوترهایی که جریان داده ها را کنترل میکنند میتوانند مسیر جایگزینی پیدا کنند . این امکان وجود دارد که داده های بسته های مختلف در مسیرهای مختلف به سمت یک مقصد جریان پیدا کنند .

همچنین شبکه میتواند از بهترین مسیری که در آن شرایط قابل دسترسی است استفاده کند مثلاً وقتی که بار بخش بخصوصی از شبکه بیش از حد متعارف میشود بسته ها از طریق خطوطی که بار کمتری دارند منتقل میشوند.

مزیت دیگر استفاده از این بسته ها آن است که در هنگام بوجود آمدن هر گونه خطایی در انتقال، به جای انتقال کل پیام فقط نیاز به ارسال مجدد بسته ای منفرد خواهد بود. این ویژگی سرعت کلی اترنت را افزایش میدهد.

در هر صورت TCP/IP انتقال صحیح و موفقیت آمیز داده ها را تضمین میکند. در حقیقت حتی با وجود این که ممکن است میزبان ها هزاران مایل از یکدیگر دور باشند و بسته ها مجبور به عبور از چندین کامپیوتر اصلی باشند، اینترنت آنقدر خوب عمل میکند که ارسال پرونده ای از یک میزبان به میزبان دیگر فقط چند ثانیه طول میکشد.

بطور خلاصه TCP/IP : خانواده ای بزرگ از قراردادهایی است که برای سازمان دهی کامپیوتر ها و ابزارهای ارتباطی در شبکه استفاده میشود.

پروتکل وب و دیگر پروتکلهای

Web

وب بر اساس مدل سرویسگر/client (server) سرویسگیر عمل میکند. مدل سرویسگر و سرویس گیر در سیستم شبکه های کامپیوترا شامل ۳ جزء است . سرویس گر ، سرویس گیر و شبکه . سرویسگیر یک نرم افزار است که بر روی کامپیوتر کاربر اجرا میشود و سرویسگر نرم افزاری است که بر روی کامپیوترا که عمل تغذیه اطلاعاتی را به عهده دارد انجام میشود. کاربر از طریق این نرم افزار میتواند درخواستهایی را برای دریافت اطلاعات و انجام امور ارسال دارد . این درخواست از طریق شبکه به کامپیوترا سرویس گر میرسد و سرویس گر اعمال لازم را انجام می دهد. تمام اطلاعاتی که بر اساس مدل سرویسگر و سرویسگیر عمل میکنند از یکسری ضوابط یا پروتکل هایی پیروی میکنند که برای آن سیستم تعریف شده اند. این شکل فعالیت عرضه و تقاضا که از طریق مدل سرویسگر و سرویسگیر اجرا

میشود تواناییهای زیادی دارد رابطه سرویسگیر و سرویسگر بر اساس یک پروتکل از پیش تعیین شده برقرار میشود .

نرم افزار سرویسگر میتواند برای هر نوع سخت افزار خاصی طراحی شود در واقع Server دیگر نگران اینکه کاربر از چه نوع کامپیوتری استفاده میکند نخواهد بود زیرا میداند که زبان مشترکی با Client دارد که صرفنظر از سیستم سخت افزاری کاربر هر دوی آنها به این زبان با هم دیگر ارتباط برقرار میکنند در واقع این طراحی در سطح نرم افزار Client صورت گرفته و همین امر است که وب را به صورت یک پدیده مستقل از سیستم (Platform Independent) در آورده است .

برای درک بهتر موضوع ارتباط Client/ Server سیستم پخش تلویزیونی را در نظر بگیرید که در آن برنامه های تلویزیون از طریق هر دستگاه تلویزیون دریافت میشود. اطلاعات از یک سیستم پخش امواج بر اساس ساختار استاندارد انتشار می یابند و از دستگاه تلویزیون قابل دریافت میباشد .

مرورگر های Web میتوانند به اطلاعات چند پروتکلی دسترسی داشته باشند مرورگرهای وب چند پروتکلی هستند. این بدان معناست که مرورگر ها میتوانند به انواع مختلفی از سرویسگرها که بر اساس پروتکل های مختلفی ارتباط برقرار میکنند دسترسی داشته باشند مهمترین پروتکل هایی که مرورگرها میتوانند با استفاده از آنها به سرویسگرها متصل شوند عبارتند از

: ۱ : HTTP -Hyper Text Transmission Protocol : (این پروتکل مخصوص وب است و

برای انتقال ابر متن ها از طریق شبکه طراحی شده
۲ : FTP -File Transmission Protocol : (این پروتکل به منظور استفاده و برداشت سریع و آسان فایلها توسط کاربران طراحی شده است .

Telnet : ۳

برای ورود به سیستم یک کامپیوتر میزبان (معمولا از راه دور) مثلاً هنگامی که به Gopher-server متصل است بعنوان یک سرویسگر گو弗ر و وقتی که به یک اخبار یوزن特 متصل است مانند یک سرویسگر اخبار عمل میکند.

پروتکل استاندارد در اکثر شبکه های بزرگ است . با اینکه پروتکل فوق کند و مستلزم استفاده از منابع زیادی است ، ولی بدليل مزایای بالای آن نظیر : قابلیت روتینگ ، حمایت در اغلب پلات فورم ها و سیستم های عامل همچنان در زمینه استفاده از پروتکل ها حرف اول را می زند. با استفاده از پروتکل فوق کاربران با در اختیار داشتن ویندوز و پس از اتصال به شبکه اینترنت، براحتی قادر به ارتباط با کاربران دیگر خواهند بود که از مکینتاش استفاده می کند.

امروزه کمتر محیطی را می توان یافت که نیازبه دانش کافی در رابطه با TCP/IP نباشد. حتی سیستم عامل شبکه ای ناول که سالیان متمادی از پروتکل IPX/SPX برای ارتباطات استفاده می کرد، در نسخه شماره پنج خود به ضرورت استفاده از پروتکل فوق واقف و نسخه اختصاصی خود را در این زمینه ارائه نمود.

پروتکل TCP/IP در ابتدا برای استفاده در شبکه (ARPAnet نسخه قبلی اینترنت) طراحی گردید. وزارت دفاع امریکا با همکاری برخی از دانشگاهها اقدام به طراحی یک سیستم جهانی نمود که دارای قابلیت ها و ظرفیت های متعدد حتی در صورت بروز جنگ هسته ای باشد. پروتکل ارتباطی برای شبکه فوق ، TCP/IP در نظر گرفته شد.

اجزای پروتکل TCP/IP از مجموعه پروتکل های دیگر تشکیل شده که هر یک در لایه مربوطه، وظایف خود را انجام می دهند .پروتکل های موجود در لایه های Network و Transport دارای اهمیت بسزائی بوده و در ادامه به بررسی آنها خواهیم پرداخت.

پروتکل های موجود در لایه Network پروتکل TCP/IP (Transmission Control Protocol) ، مهمترین وظیفه پروتکل فوق اطمینان از صحت ارسال اطلاعات است . پروتکل فوق اصطلاحا "Connection-oriented" نامیده می شود. علت این امر ایجاد یک ارتباط مجازی بین کامپیوترهای فرستنده و گیرنده بعد از ارسال اطلاعات است .

پروتکل هایی از این نوع ، امکانات بیشتری را بمنظور کنترل خطاهای احتمالی در ارسال اطلاعات فراهم نموده ولی بدلیل افزایش بار عملیاتی سیستم کارائی آنان کاهش خواهد یافت . از پروتکل TCP بعنوان یک پروتکل قابل اطمینان نیز یاد می شود. علت این امر ارسال اطلاعات و کسب آگاهی لازم از گیرنده اطلاعات بمنظور اطمینان از صحت ارسال توسط فرستنده است . در صورتیکه بسته های اطلاعاتی بدرستی در اختیار فرستنده قرار نگیرند، فرستنده مجددا "اقدام به ارسال اطلاعات می نماید.

پروتکل . UDP(User Datagram Protocol) پروتکل فوق نظیر پروتکل TCP در لایه " حمل " فعالیت می نماید UDP . بر خلاف پروتکل TCP بصورت " بدون اتصال " است . بدینهی است که سرعت پروتکل فوق نسبت به TCP سریعتر بوده ولی از بعد کنترل خطاء تضمینات لازم را ارائه نخواهد داد. بهترین جایگاه استفاده از پروتکل فوق در مواردی است که برای ارسال و دریافت اطلاعات به یک سطح بالا از اطمینان ، نیاز نداشته باشیم .

پروتکل . IP(Internet Protocol) پروتکل فوق در لایه شبکه ایفای وظیفه کرده و مهمترین مسئولیت آن دریافت و ارسال بسته های اطلاعاتی به مقاصد درست است . پروتکل فوق با استفاده از آدرس های نسبت داده شده منطقی، عملیات روتینگ را انجام خواهد داد.

پروتکل های موجود در لایه Application پروتکل TCP/IP صرفا" به سه پروتکل IP ، TCP و UDP محدود نشده و در سطح لایه Application دارای مجموعه گسترده ای از سایر پروتکل ها است . پروتکل های فوق بعنوان مجموعه ابزارهایی برای مشاهده ، اشکال زدائی و اخذ اطلاعات و سایر عملیات مورد استفاده قرار می گیرند. در این بخش به معرفی برخی از این پروتکل ها خواهیم پرداخت.

پروتکل . FTP(File Transfer Protocol) از پروتکل فوق برای تکثیر فایل های موجود بر روی یک کامپیوتر و کامپیوتر دیگر استفاده می گردد. ویندوز دارای یک برنامه خط دستوری بوده که بعنوان

سرویس گیرنده ایفای وظیفه کرده و امکان ارسال و یا دریافت فایل ها را از یک سرویس دهنده **FTP** فراهم می کند.

SNMP(Simple Network Management Protocol) از پروتکل فوق بمنظور اخذ اطلاعات آماری استفاده می گردد. یک سیستم مدیریتی، درخواست خود را از یک آژانس **SNMP** مطرح و ماحصل عملیات کار در یک **MIB(Management Information Base)** ذخیره می گردد. یک بانک اطلاعاتی بوده که اطلاعات مربوط به کامپیوترهای موجود در شبکه را در خود نگهداری می نماید. (مثلًا "چه میزان فضای هارد دیسک وجود دارد") پروتکل **TelNet** با استفاده از پروتکل فوق کاربران قادر به **log on**، اجرای برنامه ها و مشاهده فایل های موجود بر روی یک کامپیوتر از راه دور می باشند. ویندوز دارای برنامه های سرویس دهنده و گیرنده جهت فعل نمودن و استفاده از پتانسیل فوق است.

SMTP(simple Mail Transfer Protocol) از پروتکل فوق برای ارسال پیام الکترونیکی استفاده می گردد.

HTTP(HyperText Transfer Protocol) پروتکل فوق مشهورترین پروتکل در این گروه بوده و از آن برای رایج ترین سرویس اینترنت یعنی وب استفاده می گردد. با استفاده از پروتکل فوق کامپیوترها قادر به مبادله فایل ها با فرمت های متفاوت (متن، تصاویر، گرافیکی ، صدا، ویدئو و ...) خواهند بود. برای مبادله اطلاعات با استناد به پروتکل فوق می بایست ، سرویس فوق از طریق نصب سرویس دهنده وب فعل و در ادامه کاربران و استفاده کنندگان با استفاده از یک مرورگر وب قادر به استفاده از سرویس فوق خواهند بود.

NNTP(Network News Transfer Protocol) از پروتکل فوق برای مدیریت پیام های ارسالی برای گروه های خبری خصوصی و عمومی استفاده می گردد. برای عملیاتی نمودن سرویس فوق می بایست سرویس دهنده **NNTP** بمنظور مدیریت محل ذخیره سازی پیام های ارسالی نصب و

در ادامه کاربران و سرویس گیرندگان با استفاده از برنامه ای موسوم به NewsReader از اطلاعات ذخیره شده استفاده خواهند کرد

IP مدل آدرس دهی

علاوه بر جایگاه پروتکل ها، یکی دیگر از عناصر مهم در زیرساخت شبکه های مبتنی بر TCP/IP مدل آدرس دهی IP است . مدل انتخابی می بایست این اطمینان را بوجود آورد که اطلاعات ارسالی بدرستی به مقصد خواهند رسید. نسخه شماره چهار (IP نسخه فعلی) از ۳۲ بیت برای آدرس دهی استفاده کرده که بمنظور تسهیل در امر نمایش بصورت چهار عدد صحیح (مبنای ده) (که بین آنها نقطه استفاده شده است نمایش داده می شوند.

نحوه اختصاص IP

نحوه اختصاص IP به عناصر مورد نیاز در شبکه های مبتنی بر TCP/IP یکی از موارد بسیار مهم است . اختصاص IP ممکن است بصورت دستی و توسط مدیریت شبکه انجام شده و یا انجام رسالت فوق بر عهده عناصر سرویس دهنده نرم افزاری نظیر DHCP و یا NAT گذاشته گردد

Subletting

یکی از مهمترین عملیات در رابطه با اختصاص IP مسئله Subletting است . مسئله فوق بعنوان هنر و علمی است که ماحصل آن تقسیم یک شبکه به مجموعه ای از شبکه های کوچکتر (Subnet) از طریق بخدمت گرفتن ?? بیت با نام Subnet mask بوده که بنوعی مشخصه ID شبکه را مشخص خواهد کرد.

کالبد شکافی آدرس های IP

هر دستگاه در شبکه های مبتنی بر TCP/IP دارای یک آدرس منحصر بفرد است . آدرس فوق IP نامیده می شود. یک آدرس IP مطابق زیر است:

216.27.61.137

بمنظور بخاطر سپردن آسان آدرس های IP ، نحوه نمایش آنها بصورت دسیمال (مبنای دهدهی) بوده که توسط چهار عدد که توسط نقطه از یکدیگر جدا می گردند ، است . هر یک از اعداد فوق را octet می گویند . کامپیوترها برای ارتباط با یکدیگر از مبنای دو (باینری) استفاده می نمایند . فرمت باینری آدرس IP اشاره شده بصورت زیر است :

11011000.00011011.00111101.10001001

همانگونه که مشاهده می گردد ، هر IP از ۳۲ بیت تشکیل می گردد . بدین ترتیب می توان حداقل همان ۴،۲۹۴،۹۶۷،۲۹۶ آدرس منحصر بفرد را استفاده کرد (۲۳۲) . مثلاً آدرس ۲۵۵،۲۵۵،۲۵۵،۲۵۵ برای انتشار عام (Broadcast) استفاده می گردد . نمایش یک IP بصورت چهار عدد Octet (صرافی) برای راحتی کار نبوده و از آنان برای ایجاد " کلاس های IP " نیز استفاده می گردد . هر Octet به دو بخش مجزا تقسیم می گردد : شبکه (Net) و میزبان (Host) اولین octet نشاندهنده شبکه بوده و از آن برای مشخص نمودن شبکه ای که کامپیوتر به آن تعلق دارد ، استفاده می گردد . سه بخش دیگر octet ، نشاندهنده آدرس کامپیوتر موجود در شبکه است

پنج کلاس متفاوت IP بهمراه برخی آدرس های خاص ، تعریف شده است :

IP 0.0.0.0- آدرس Default Network .

آدرس فوق برای مواردیکه کامپیوتر میزبان از آدرس خود آگاهی ندارد استفاده شده تا به پروتکل هائی

DHCP نظیر اعلام نماید برای وی آدرسی را تخصیص دهد .

-کلاس A . کلاس فوق برای شبکه های بسیار بزرگ نظیر یک شرکت بین المللی در نظر گرفته می شود . آدرس هایی که اولین octet آنها ۱ تا ۱۲۶ باشد ، کلاس A می باشند . از سه دیگر بمنظور مشخص نمودن هر یک از کامپیوترهای میزبان استفاده می گردد . بدین ترتیب مجموع شبکه های کلاس A ، معادل ۱۲۶ و هر یک از شبکه های فوق می توانند ۱۶.777.214 کامپیوتر میزبان داشته باشند . (عدد فوق از طریق حاصل ۲ - ۲۲۴ بدست آمده است) بنابراین تعداد تمام

کامپیوترهای میزبان در شبکه های کلاس A معادل $2.147.483.648$ (231) است . در شبکه های کلاس A ، بیت با ارزس بالا در اولین octet همواره مقدار صفر را دارد.

LoopBack برای IP 127.0.0.1- آدرس LoopBack .

میزبان از آدرس فوق برای ارسال یک پیام برای خود استفاده می کند.(فرستنده و گیرنده پیام یک کامپیوتر می باشد) آدرس فوق اغلب برای تست و اشکال زدایی استفاده می گردد.

-کلاس B . کلاس فوق برای شبکه های متوسط در نظر گرفته می شود.(مثالا "یک دانشگاه بزرگ") آدرس هائی که اولین octet آنها ۱۲۸ تا ۱۹۱ باشد ، کلاس B می باشند. در کلاس فوق از دومین octet هم برای مشخص کردن شبکه استفاده می گردد. از دو octet دیگر برای مشخص نمودن هر یک از کامپیوترهای میزبان در شبکه استفاده می گردد بدین ترتیب $16,384$ (۲۱۴) شبکه از نوع کلاس B وجود دارد. تعداد کامپیوترهای میزبان در این نوع شبکه ها(هر شبکه) معادل $65,536$ (۲ - ۱۶) است . بنابراین تعداد تمام کامپیوترهای میزبان در شبکه های کلاس B معادل $1,073,741,824$ (۲۳۰) است در شبکه های کلاس B ، اولین و دومین بیت در اولین octet به ترتیب مقدار یک و صفر را دارا می باشند.

-کلاس C . کلاس فوق برای شبکه های کوچک تا متوسط در نظر گرفته می شود.آدرس هائی که اولین octet آنها ۱۹۲ تا ۲۲۳ باشد ، کلاس C می باشند. در کلاس فوق از دومین و سومین هم برای مشخص کردن شبکه استفاده می گردد. از آخرین octet برای مشخص نمودن هر یک از کامپیوترهای میزبان در شبکه استفاده می گردد . بدین ترتیب $2.097.152$ (21 2) شبکه کلاس C وجود دارد.تعداد کامپیوترهای میزبان در این نوع شبکه ها(هر شبکه) معادل 254 (۲ - ۲۸) است . بنابراین تعداد تمام کامپیوترهای میزبان در شبکه های کلاس C معادل $536,870,912$ (۲۲۹) است .

در شبکه های کلاس C ، اولین ، دومین و سومین بیت در اولین octet به ترتیب مقدار یک ، یک و صفر را دارا می باشند.

کلاس . D از کلاس فوق برای multicasts استفاده می شود. در چنین حالتی یک گره (میزبان) بسته اطلاعاتی خود را برای یک گروه خاص ارسال می دارد. تمام دستگاه های موجود در گروه ، بسته اطلاعاتی ارسال شده را دریافت خواهند کرد. (مثلا "یک روتر سیسکو آخرين وضعیت بهنگام شده خود را برای سایر روترهای سیسکو ارسال می دارد) کلاس فوق نسبت به سه کلاس قبلی دارای ساختاری کاملاً متفاوت است. اولین ، دومین ، سومین و چهارمین بیت به ترتیب دارای مقادیر یک ، یک ، یک و صفر می باشند. ۲۸. بیت باقیمانده بمنظور مشخص نمودن گروههایی از کامپیوتر بوده که پیام ۲۶۸،۴۳۵،۴۵۶ Multicast برای آنان در نظر گرفته می شود. کلاس فوق قادر به آدرسی دهی ۲۶۸،۴۳۵،۴۵۶ (کامپیوتر است)

-کلاس . E از کلاس فوق برای موارد تجربی استفاده می شود. کلاس فوق نسبت به سه کلاس اولیه دارای ساختاری متفاوت است . اولین ، دومین ، سومین و چهارمین بیت به ترتیب دارای مقادیر یک ، یک ، یک و یک می باشند. ۲۸. بیت باقیمانده بمنظور مشخص نمودن گروههایی از کامپیوتر بوده که پیام ۲۶۸،۴۳۵،۴۵۶ Multicast برای آنان در نظر گرفته می شود . کلاس فوق قادر به آدرسی دهی ۲۶۸،۴۳۵،۴۵۶ (کامپیوتر است)

-پیام های با آدرسی از این نوع ، برای تمامی کامپیوترهای در شبکه ارسال خواهد

شد . این نوع پیام ها همواره دارای آدرس زیر خواهند بود:

255.255.255.255 آدرس های رزو شده . آدرس های IP زیر بمنظور استفاده در شبکه های

: خصوصی

10.x.x.x

172.16.x.x - 172.31.x.x

192.168.x.x

IP-نسخه شش . نسخه فوق برخلاف نسخه فعلی که از ۳۲ بیت بمنظور آدرس دهی استفاده می نماید ، از ۱۲۸ بیت برای آدرس دهی استفاده می کند. هر شانزده بیت بصورت مبنای شانزده نمایش داده می شود.

OSI و TCP/IP

معماری اینترنت، معماری شبکه‌ای غالب در اوایل دهه ۲۰۰۰ است. اینترنت بر پروتکل اینترنت IP استوار است، که می‌توان آن را روی همه‌ی انواع شبکه‌های فیزیکی و تحت همه‌ی انواع برنامه‌های کاربردی به کار انداخت. استقلال پروتکل اینترنت هم از شبکه‌های فیزیکی و هم از برنامه‌های کاربردی، نقطه‌ی قوت اصلی آن است. این پروتکل حتی با فناوری‌های شبکه‌ای کاملاً جدید، مثل «شبکه‌ی محلی بی‌سیم» (دبليون) یا «سرвис رادیویی بسته‌ای عمومی» (جي‌پي‌آراس) و شبکه‌ی سامانه‌ی عمومی ارتباطات همراه» (جي‌اس‌ام) نیز کار می‌کند. برنامه‌های جدید و بسیاری برنامه‌های دیگر که در آینده عرضه می‌شوند را می‌توان به راحتی با سرویس استاندارد پروتکل اینترنت اجرا کرد. معماری اینترنت اساساً از سال ۱۹۷۴ ثابت مانده و همچنان قدرت خود را اثبات می‌کند. بنابراین شعار قدیمی «آپی ورای همه، همه چیز برروی آپی» امروز بیش از هر زمان دیگری صدق می‌کند این مدل علاوه‌upon محبوبیتش ایراداتی دارد که عیب‌های اصلی IP، فضای ناکافی نشانی، عدم پشتیبانی از جایجایی فیزیکی، فقدان کیفیت متمایز سرویس، و فقدان امنیت آن می‌باشد کار با اینترنت به پیشرفت خود ادامه می‌دهد و به عرصه‌های جدید برنامه‌های کاربردی گسترش می‌یابد. کاهش سرانه‌ی قیمت محصولات، عملاً همه‌ی برنامه‌ها را به استفاده از فناوری اصلی IP سوق خواهد داد. اگر جایجایی‌پذیری، کیفیت خدمات، و امنیت، محور اصلی خدمات اینترنت در نسل آینده باشند، در آن صورت یک سکوی عمومی جهانی خواهیم داشت تا کار الکترونیکی را بر روی آن استوار کنیم این سکوی فنی برای کار الکترونیکی امن، در حال شکل‌گرفتن است و جنبه‌های شبکه‌ای امنیت را می‌توان حل کرد. اما وقتی که با افراد و با جریان‌های پیچیده‌ی اطلاعات سروکار داریم، هیچ راه حل

استاندارد ساده‌ای برای امنیت کل سیستم وجود ندارد. کار زیبادی باید انجام شود. باید سازوکارهای استاندارد امنیت به کار گرفته شوند تا اطمینان حاصل شود که سیستم‌های اطلاعاتی مورد استفاده، امنیت جریان‌های اطلاعاتی را به خطر نمی‌اندازند.

هیچ روش شناخته‌شده‌ای برای اثبات امنیت کل فرایندها وجود ندارد. باید مداوماً به نظارت و به بازخوردادن به فرایندهایمان بپردازیم. همچنین بازرسی به وسیله‌ی یک طرف بیرونی که مسئولیتی در استقرار یا اجرای سیستم ندارد لازم است

لایه کاربرد	Application
لایه ارائه	Presentation
لایه جلسه	Session
لایه انتقال	Transport
لایه شبکه	Network
لایه پیوند داده‌ها	Data link
لایه فیزیکی	Physical

شكل ۱: لایه‌های مدل OSI

بررسی هفت لایه OSI

لایه فیزیکی

این لایه که تنها تشکیل شده از سخت افزار می‌باشد و قراردادهای سخت افزاری در آن اجرا می‌شود

وظیفه انتقال نهایی اطلاعات را دارد که این انتقال بصورت سیگنال و به صورت صفر و یک می‌باشد

لایه پیوند داده‌ها

در این لایه اطلاعات، کشف خطأ و اصلاح می‌شوند و بدون خطأ و به صورت مطمئن به سوی مقصد

ارسال می شوند . وظیفه دیگر این لایه مطمئن شدن از رسیدن اطلاعات به مقصد است که این کار توسط

بیتهای (Parity check , checksum ,crc) انجام می پذیرد . که در صورت بروز خطا مجدد اطلاعات ارسال خواهند شد .

لایه شبکه و اما پیچیده ترین لایه یعنی لایه شبکه که در آن قراردادهای شبکه بندی تعریف شده است . وظیفه این لایه انتقال تکنولوژی برقراری ارتباط برای دیگر شبکه های مستقل است که این امر این امکان را به OSi می دهد که بتواند در زیر شبکه های مختلف فعالیت کند .

لایه انتقال در این لایه قبل از ارسال اطلاعات یک بسته به سمت مقصد فرستاده می شود تا مقصد را برای دریافت اطلاعات آماده کند . همچنین این لایه وظیفه تکه تکه کردن بسته ها ، شماره گذاری آنها و ترتیب و نظم دهی آنها را بر عهده دارد . که البته بسته ها در طرف گیرنده دوباره در همین لایه نظم دهی و قابل استفاده برای لایه های بالاتر خواهند شد .

لایه جلسه در این لایه بر کارهایی از قبیل زمان ارسال و دریافت بسته ها مقدار رسیده و مقدار مانده از بسته ها نظارت می شود که به مدیریت بسته ها بسیار کمک می کند .

لایه ارائه در این لایه استانداردهای رمز نگاری و فشرده سازی اطلاعات تعریف شده است که این لایه در امنیت بسیار مهم می باشد .

لایه کاربرد : استانداردهای ارتباط بین نرم افزارهای شبکه در این لایه قرار دارد که می توان از FTAM CMIP MHS VT نام برد .

مدل شبکه ای TCP/IP(Internet protocol /Transmission Control Protocol

raig ترین مدل شبکه های کامپیوتری، مدل چهار لایه TCP/IP است که با بهره گیری از پسته پروتکل TCP/IP به تبادل داده و نظارت بر مبادلات داده می پردازد در شبکه کامپیوتری برای کاهش پیچیدگی های پیاده سازی، آن را مدل سازی میکنند که از جمله میتوان به مدل هفت لایه OSI و مدل چهار لایه TCP/IP اشاره نمود. در این مدلها، شبکه لایه بندی شده و هر لایه با استفاده از پروتکلهای خاصی به ارائه خدمات مشخصی میپردازد. مدل چهار لایه TCP/IP نسبت به OSI محبوبیت بیشتری پیدا کرده است ولی علیرغم این محبوبیت دارای نقاط ضعف و اشکالات امنیتی است که باید راهکارهای مناسبی برای آنها ارائه شود تا نفوذگران نتوانند به منابع شبکه دسترسی پیدا کرده و یا اینکه اطلاعات را بربایند.

شناسائی لایه های مدل TCP/IP ، وظایف، پروتکلها و نقاط ضعف و راهکارهای امنیتی لایه ها در تعیین سیاست امنیتی مفید است ، TCP/IP مجموعه قراردادهایی هستند که در جهت اتصال کامپیوتر ها در شبکه مورد استفاده قرار می گیرند. و به تعریف دیگر قرارداد کنترل انتقال اطلاعات می باشد

پروتکل

TCP لایه کاربرد	لایه کاربرد
لایه ارائه	لایه کاربرد
لایه جلسه	لایه انتقال
لایه انتقال	لایه انتقال
لایه شبکه	لایه شبکه
لایه پیوند داده ها	لایه واسطه شبکه
لایه فیزیکی	لایه واسطه شبکه

مقایسه با : OSI شکل ۲

همانطور که از شکل پیداست TCP/IP از چهار لایه تشکیل شده که در زیر به صحبت در مورد چهار لایه TCP/IP می پردازیم

لایه واسط شبکه

در این لایه تمام استانداردهای سخت افزاری و انواع پروتکل شبکه تعریف شده که خاصیت بزرگ این لایه این موضوع می باشد که در آن می توان بین نرم افزار و سخت افزار شبکه ارتباط برقرار کرد.

لایه شبکه

در این لایه پروتکل IP آدرس دهی و تنظیم می شود. (توضیحات در قسمت (IP و همچنین دیگر پروتکل ها مانند ARP,ICMP,BOOTP که در این میان نقش هیچکدام به اندازه IP , ICMP

مهم نیست در کل وظیفه این لایه دادن اطلاعات در مورد شبکه و آدرس دهی در آن می باشد که مسیر یابها از آن بسیار استفاده میکنند

لایه انتقال

ابتدا این وظیفه این لایه آگاهی از وضعیت بسته ها می باشد که بسیار مهم نیز هست. و در مرحله بعد وظیفه این لایه انتقال اطلاعاتی می باشد که نیاز به امنیت ندارند و سرعت برای آنها مهم تر است

لایه کاربرد:

این لایه دارای امکانات زیادی برای هنرنمایی متخصصان می باشد .

در این لایه برنامه های کاربردی قرار دارند و در کل این لایه ی نرم افزارهای شبکه می باشد و همچنین لایه پروتکل های نرم افزاری نیز می باشد

از مهم ترین نکات در خصوص این لایه قرارداشتن : انتقال فایل (FTP) و مدیریت پست (SMTP) و بقیه برنامه های کاربردی می باشد.

پروتکل اینترنت IP

یکی از مهمترین قسمتهای TCP/IP و شاید بتوان گفت مهمترین قسمت آن زیرا تقریبا شما برای هر کاری نیاز به آن خواهید داشت IP. یک آدرس عددی است که برای ارتباط با شبکه به هر ماشینی در شبکه اختصاص داده می شود (چون IP برای وسایلی از قبیل ROUTER و MODEM و LAN و ... استفاده می شود ما اصطلاحا به جای نام بردن تک تک آنها همه را ماشین می نامیم)

«IP شما نسبت به نوع اتصال شما متغیر و یا ثابت می باشد» .

وظیفه IP چیست ؟

وظیفه پروتکل IP حمل و تردد بسته های حاوی اطلاعات و همچنین مسیر یابی آنها از مبدأ تا مقصد است

اساس کار پروتکل IP چیست ؟

IP پس از دریافت اطلاعات از TCP شروع به قطعه قطعه کردن آن به قطعه های کوچک به اسم FRAGMENT می نماید، پس از این مرحله برای هر FRAGMENT یک بسته IP می سازد که حاوی اطلاعات مورد نیاز بسته برای حرکت در طول شبکه می باشد و بسته TCP را به بسته IP اضافه می کند

و شروع به ارسال بسته های تیکه تیکه شده (FRAGMENT) می نماید حال مسیر یابها بر اساس تنظیمات قسمت IP بسته ها را به مقصد خود هدایت می کنند و آن را داخل زیر شبکه ها هدایت می کنند

خصوصیات IP

بسته IP حد اکثر ۶۴ کیلوبایت فضا را اشغال خواهد کرد و بیشتر از آن نمی تواند باشد ولی موضوع غالب اینجاست که در حالت عادی حجم بسته حدود ۱۶۰۰ بایت بیشتر نمی شود
در تمامی سیستم های عامل با ساختار استانداردی که دارد به درستی کار می کنند و نیاز به هیچ نوع سخت افزار ندارد.

نکاتی جالب در مورد IP

آدرس های ویژه

این آدرسها نمونه های از آدرس های IP خاص هستند که از قبل برای مقاصد خاصی در نظر گرفته شده اند و در تعریف شبکه نمی توان از آنها به عنوان IP برای ماشینها استفاده کرد.

0.0.0.0

از این آدرس در مواردی استفاده می شود که ماشین میزبان از IP خود بی اطلاع است. البته اگر از این آدرس به عنوان آدرس فرستنده استفاده شود هیچ جوابی برای فرستنده پس فرستاده نمی شود.

HostId.0

این آدرس برای زمانی است که از آدرس خود در زیرشبکه بی اطلاع باشیم

255.255.255.255

از این آدرس برای ارسال پیامهای به صورت عمومی و فراگیر در شبکه استفاده می شود البته با استفاده از این آدرس میتوان در زیر شبکه خود پیام فراگیر ارسال کرد.

NetId.255

از این آدرس برای ارسال پیامهای فراگیر در دیگر شبکه ها از خارج از آنها استفاده می شود. البته این سرویس تقریبا در بیشتر اوقات از سوی مدیران شبکه غیرفعال می شود.

مقایسه دو پروتکل در بخش های مختلف امنیتی

در ادامه، حملات، سرویس ها و مکانیزم ها و تجهیزات امنیتی در لایه های مختلف در قالب جداول-1

2-3-4 با یکدیگر مقایسه می شوند و همانطور که در جداول مذکور نشان داده شده است می توان

نتیجه گرفت که بیشترین حملات به ترتیب در لایه IP ، کاربرد و میزبان به شبکه است و سرویس ها و مکانیزم ها بیشتر در لایه IP به چشم می خورد و تجهیزات امنیتی با بهره گیری از مکانیزم های مختلف بیشتر در لایه IP و کاربرد ، TCP ، کاربری دارند.

در جدول ۵ تجهیزات امنیتی از نظر پارامترهای مختلف با یکدیگر مقایسه می شوند و مورد ارزیابی قرار می گیرند، استفاده از تجهیزات سخت افزاری نظیر فایروال، سوئیچ ها و مسیریابهای مدیریت پذیر، گران است و هزینه پشتیبانی آنها نیز بالاست و از پیچیدگی نسبتا بالایی برخوردارند. در تجهیزات نرم افزاری نیز هزینه پشتیبانی بدلیل لزوم Update مرتب ، بالا است ولی هزینه استقرار و پیچیدگی پائین است

جدول ۱. مقایسه تهدیدات امنیتی در لایه های چهارگانه TCP/IP

لایه / تهدید	Host to Network	IP	TCP	Application
Trojan,Virus,Worm				*
SQL-Injection				*
TCP/IP Spoofing		*	*	
Session Hijacking			*	*
Port Scan			*	*
Physical Attacks	*			
Phishing			*	*
Password Attacks				*
Packet Sniffing		*	*	
Dos/DDos Attacks		*	*	*

Network Layer Attacks		*		
Application Layer Attacks				*
Buffer Over Flow Attacks			*	*
Replay		*	*	*
Traffic Analysis		*	*	*
Message Modification		*	*	*

جدول ۲. اهراف امنیتی در منابع شبکه

کاربران شبکه	شبکه				منابع اهداف
	ارتباطات	اطلاعات	نرم افزارها	سخت افزارها	
	*	*			محرمانگی
	*	*	*	*	صحت
	*	*	*	*	قابلیت دسترسی
	*	*		*	محافظت فیزیکی
*					تشخیص هویت
*					صدور اختیارات
*✓					حریم خصوصی
					آگاهی رسانی امنیتی

جدول ۳. سرویس های امنیتی در لایه های مختلف TCP/IP

سرویس/لایه	Host to Network	IP	TCP	Application
محرمانگی	*	*	*	*
تایید هویت	*	*	*	*
رد انکار				*
کنترل جامعیت و صحت		*	*	

جدول ۴. مکانیزم های امنیتی مربوط به لایه های مختلف TCP/IP

مکانیزم/لایه	Host to Network	IP	TCP	Application
رمزگاری	*	*	*	*
امضای دیجیتال		*	*	*
کنترل دستیابی		*	*	*
درستی و صحت داده		*	*	*
کنترل مسیریابی		*		
رد انکار سندیت		*		*

جدول ۵. مقایسه تجهیزات امنیتی در لایه های چهارگانه TCP/IP

تجهیزات امنیتی/لایه	Host to Network	IP	TCP	Application
حافظت فیزیکی	*			
رمزنگاری		*	*	*
IP Sec		*		
SSL			*	
Firewall		*	*	*
AntiVirus				*
AAA Server		*	*	*
VPN		*	*	*
PGP				*
IDS/IPS		*	*	*

انچه در مطالب فوق گفته شد چکیده توضیحاتی در مورد مدل شبکه های کامپیوتری است که همانطور که در ابتدا بیان شد دارای ایراداتی است که مهمترین انها عدم امنیت است و اشاره شد که ارائه یک الگوریتم امنیتی ثابت ممکن نیست هر مدیر امنیتی در هر سازمان یا شبکه با توجه به اطلاعاتی که از سیستم شبکه خود دارد باید به تنظیم یک سیاست امنیتی کامل و جامع بپردازد

بعضی از معروف‌ترین و پر استفاده‌ترین پروتکل‌های موجود در اینترنت عبارت‌اند از:

*	Internet	Protocol	IP Suite
*			TCP
*			UDP
*			DNS
*			SLIP
*			ICMP
*			IMAP
*			SMTP

*	HTTP
*	HTTPS
*	SSH
*	Telnet
*	FTP
*	LDAP

بعضی از سرویس‌های پراستفاده و محبوب در اینترنت که بر اساس این پروتکل‌ها کار می‌کنند عبارت‌اند از: پست الکترونیک، USENet، اشتراک گذاری فایل، World Wide Web، Gopher، IRC (finger، WAIS، session access)، MUD‌ها. از همه این سرویس‌ها پست الکترونیکی و وب از همه بیشتر استفاده می‌شوند و حتی سرویس‌های زیادی نیز بر اساس آنها ساخته شده‌اند مانند mailing list و وب لاگ. بطور معمول، اغلب مردم اینترنت را با سرویس‌های مشهور آن یعنی وب و پست الکترونیک می‌شناسند. اینترنت همچنین توانایی سرویس‌دهی همزمان یا زنده را نیز فراهم آورده است مانند رادیو تحت وب و Webcast که قابل دسترسی در هر نقطه‌ای از دنیا هستند.

بعضی دیگر از سرویس‌های پر استفاده و محبوب در اینترنت به این روش ساخته نشده‌اند بلکه بر اساس سیستم‌های خاص خود ساخته شده‌اند مانند AIM، ICQ، Gnutella، CDDB، IRC و

تحلیل‌ها و اظهار نظرات زیادی در مورد اینترنت و ساختار آن وجود دارد. برای مثال اینکه سیستم Internet IP routing مسیر یابی توسط پروتکل IP در اینترنت و پیوندهای موجود در وب می‌توانند نمونه‌هایی از شبکه‌های قابل گسترش باشند. برای استفاده از سرویس SSH در ویندوز می‌توان از برنامه Putty استفاده کرد.

دیتاگرام IP

دیتاگرام های IP

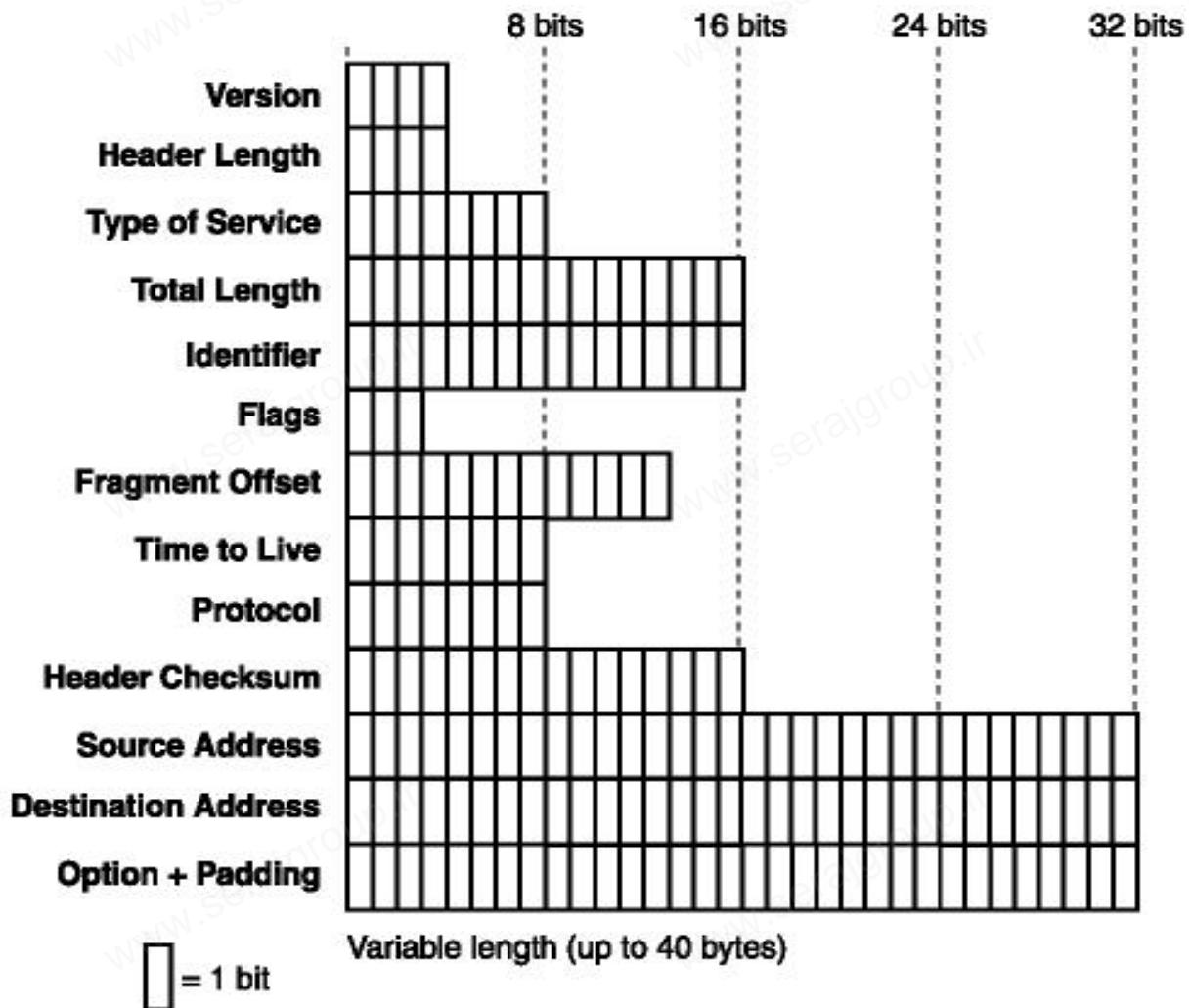
دو جزء اصلی در دیتاگرام IP وجود دارد. Header و Payload. مانند پکت هایی که در لایه رابط شبکه ساخته میشوند، وقتی IP مورد استفاده قرار میگیرد تا دیتاگرام تشکیل شود، ساختاری وجود دارد که پکت میتواند به کمک آن توسط هر ساخت TCP/IP شناخته شود. بدین ترتیب هر کامپیوتری با هر سیستم عاملی میتواند با کامپیوتر دیگر ارتباط برقرار کند و این زمانی ممکن میشود که هر دو از نسخه یکسانی از مجموعه پرتفکلهای TCP/IP استفاده کنند.

چون TCP/IP یک پروتکل استاندارد صنعتی است و هر نمونه ای از آن میتواند اطلاعات سرآیند دیتاگرام IP را کدگشایی کند و هر هکر و کراکری میتواند همین اطلاعات را بدست آورده و مثلث CIA را به خطر بیاندازد.

بررسی سرآیند IP

قسمت سرآیند از یک پکت IP شامل اطلاعاتی است که برای بدست آوردن خصوصیات پکت IP، آدرس های مبدأ و مقصد و اینکه آیا دیتاگرام چند تکه است یا نه و پروتکل آن، مورد استفاده قرار میگیرد.

با اینکه اندازه سرآیند IP متغیر است، ولی این نیز بصورت استاندارد صنعتی تعریف شده است. پس هکر و کراکر میتواند پکتی را روی شبکه بدست آورد و اطلاعات را بخواند. شناخت اطلاعاتی که در پکت IP ارائه میشود به شما کمک میکند تا نحوه یکپارچگی اطلاعات ارسالی قابل سوء استفاده در شبکه محلی یا اینترنت را درک کنید. شکل زیر نشانگر یک سرآیند دیتاگرام IP است. هر قسمت نیز دارای توضیح مختصری است.

برای شناسایی نسخه IP استفاده شده در پکت مورد استفاده قرار میگیرد.

بخش طول سرآیند اینترنت معرف سرآیند IP بزرگتر است. این بخش مشخص کننده طول سرآیند بصورت کلمات ۳۲ بیتی (بلوک های ۴ بایتی) استو به محل شروع Payload اشاره میکند. سرآیند طول بایت ها را بصورت عددی معرفی میکند و عدد قابل قبول آن در محدوده ۵ تا ۱۵ است. یعنی طول سرآیند باید در محدوده ۲۰ تا ۶۰ بایت باشد.

Type Of Service (8 بیت) : بخش نوع سرویس پارامترهایی را برای نوع سرویس درخواستی تعریف میکند. سطوح سرویس که بصورت پکت قابل درخواستند از کامپیوتر مبداء به کامپیوتر مقصد حرکت میکنند و شامل سطوح اهمیت، تاخیر، عبور و قابلیت اطمینان میباشند.

Totla Length (16 بیت) : این بخش مربوط به طول کلی دیتاگرام (به بایت) است و شامل (RFC791) Header و Payload و RFC است. وقتی تعریف دیتاگرام IP را مطالعه میکنید متوجه خواهید شد که این بخش بصورت مبنای ۸ اندازه گیری میشود. یک اکتت ۸ بیت طول دارد که یک بایت است. حداقل اندازه یک دیتاگرام IP قابل قبول ۶۵۵۳۵ بایت است که اندازه پیشنهادی در RFC 576 بایت است که میتوان به کمک آن یک سرآیند ۶۴ بایتی و ۵۱۲ Payload بایتی داشت.

Identifier (16 بیت) : این مقدار توسط فرستنده تعیین میشود و برای بازسازی پراکندگی دیتاگرام های IP در مقصد مورد استفاده قرار میگیرد.

Flags (3 بیت) : این بیت ها برای نشان دادن پراکندگی دیتاگرام مورد استفاده قرار میگیرند و اگر چنین باشد، نشان میدهند که آیا این تکه، تکه آخر است. پراکندگی را در فصول بعد با جزئیات بیشتری بررسی خواهیم کرد.

Fragment Offset (13 بیت) : این بخش مشخص میکند که تکه موجود به کدام بخش دیتاگرام تعلق دارد. این مقدار با گام های ۸ بایتی (۶۴ بیت) اندازه گیری میشود و اولین تکه همیشه دارای آفست صفر است، چون اولین تکه در سری است. اطلاعات تکه و آفست تکه بسیار مهمند زیرا دیتاگرام ها همیشه به ترتیب به مقصد نمی رسند.

Time To Live (8 بیت) : قسمت طول عمر (TTL) نشانگر حداکثر تعداد اتصالاتی است که یک پکت قادر به عبور از آنهاست تا به کامپیوتر مقصد برسد. کامپیوتر مبداء حداکثر TTL را تعیین میکند و سپس هر روتیری که پکت را بدست میگیرد آنرا یک واحد کاهش میدهد و سپس پکت را هدایت میکند. اگر کاهش TTL قبل از رسیدن به مقصد صفر شود، پکت ندید گرفته میشود و در اصطلاح میمیرد.

Protocol (8 بیت) : این بخش نشانگر پروتکل مورد استفاده در لایه انتقال از سیستم چهار لایه ای است. برای مثال، اگر دیتاگرام یک پکت TCP باشد، این قسمت مقدار ۶ را خواهد داشت. اگر پکت UDP باشد، این بخش ۱۷ خواهد بود.

Header Checksum (16 بیت) : سرجمع سرآیند برای فراهم آوردن یکپارچگی سطح بیتی اطلاعات سرآیند مورد استفاده قرار میگیرد. این سرجمع فقط برای سرآیند IP است و بخش Payload دیتاگرام را شامل نمیشود. کامپیوتر مبداء سرجمع اولیه قبل از ارسال پکت، محاسبه میکند. هر روتیری که پکت را دریافت میکند، سرجمع را کنترل میکند، TTL را کاهش داده، سرجمع جدیدی محاسبه میکند و سپس پکت را ارسال میکند. اگر سرجمع در هر روتیری بین کامپیوترهای مبداء و مقصد نادرست باشد، دیتاگرام ندید گرفته میشود.

Source IP Address (32 بیت) : آدرس IP کامپیوتر مبداء است.
Destination IP Address (32 بیت) : آدرس IP کامپیوتر مقصد است.
IP Option and Padding (متغیر) : این بخش اختیاری است و میتواند طولهای متفاوتی داشته باشد. اگر این بخش مورد استفاده قرار گیرد، باید با گامهای ۳۲ بیتی افزایش پیدا کند. بدین ترتیب اگر دیتاگرام دارای گزینه اختیاری باشد (۸ بیتی تعریف میشود)، ۲۴ بیت اضافی (صفر) باید عنوان لایه

گذاری اضافه شود. پس گزینه اضافه شده ۳۲ بیتی میشود. هر گزینه بصورت ۸ بیتی تعریف میشود و دارای سه بخش است: یک پرچم کپی شده یک بیتی، کلاس خصیصه ۲ بیتی و شماره خصیصه ۵ بیتی. اطلاعات بیشتر در مورد خصیصه ها را میتوانید در این آدرس بدست آورید.

مدل مرجع تی‌سی‌پی/آی‌پی

یکی از اولین اهداف آرپانت ارتباط یکپارچه شبکه‌های کامپیوتری بود که بالاخره توسط مدل TCP/IP Transmission Control Protocol/Internet مخفف TCP/IP در سال ۱۹۸۵ محقق شد. می‌باشد. با اینکه پروتکل فوق کند و مستلزم استفاده از منابع زیادی است، ولی بدليل مزایای بالای آن نظیر: قابلیت روتینگ، حمایت در اغلب پلات فورم‌ها و سیستم‌های عامل همچنان در زمینه استفاده از پروتکل‌ها حرف اول را می‌زند. این مدل برخلاف مدل مرجع OSI که هفت لایه داشت، دارای چهار لایه به قرار زیر است:

لایه اینترنت

این لایه معادل لایه شبکه در مدل مرجع OSI می‌باشد که دارای وظایف زیر است:

- اجازه دادن به بسته‌ها جهت ارسال از روی شبکه به سمت مقصد.
- به مقصد رساندن بسته‌های IP دار.
- مسیر یابی

لایه انتقال

این لایه مکالمه عناصر همتا را بر عهده می‌گیرد و طبق دو پروتکل زیر عمل می‌کند:

- TCP: داده‌ها را در مبدأ بسته بسته می‌کند و در مقصد به هم می‌چسباند. در اصل این پروتکل که اتصال گرا می‌باشد وظیفه کنترل جریان با قابلیت اعتماد بالا را دارد.
- UDP: این پروتکل غیر متصل می‌باشد و برخلاف TCP از سرعت بالا تری برخوردار است، اما قابلیت اعتماد آن کمتر است.

لایه کاربرد

پروتوكلهای سطح بالا مثل **FTP, TELNET, TFTP, MIME, NFS, NCP, SMB, HTTP, NNTP, DNS, SMTP** وغیره در این لایه قرار دارد.

لایه میزبان به شبکه

مدل **TCP/IP** در باره این لایه سکوت اختیار کرده، و تنها می‌توان گفت که وظیفه اصلی این لایه اتصال میزبان به شبکه است.

مفاهیم اولیه پروتکل TCP/IP (بخش اول)

TCP/IP ، یکی از مهمترین پروتکلهای استفاده شده در شبکه های کامپیوتری است . اینترنت بعنوان بزرگترین شبکه موجود ، از پروتکل فوق بمنظور ارتباط دستگاه های متفاوت استفاده می نماید. پروتکل ، مجموعه قوانین لازم بمنظور قانونمند نمودن نحوه ارتباطات در شبکه های کامپیوتری است در مجموعه مقالاتی که ارائه خواهد شد به بررسی این پروتکل خواهیم پرداخت . در این بخش مواردی همچون : فرآیند انتقال اطلاعات ، معرفی و تشریح لایه های پروتکل TCP/IP و نحوه استفاده از سوکت برای ایجاد تمایز در ارتباطات ، تشریح می گردد.

مقدمه

امروزه اکثر شبکه های کامپیوتری بزرگ و اغلب سیستم های عامل موجود از پروتکل TCP/IP استفاده و حمایت می نمایند. TCP/IP ، امکانات لازم بمنظور ارتباط سیستم های غیر مشابه را فراهم می آورد. از ویژگی های مهم پروتکل فوق ، می توان به مواردی همچون : قابلیت اجراء بر روی محیط های متفاوت ، ضریب اطمینان بالا ، قابلیت گسترش و توسعه آن ، اشاره کرد . از پروتکل فوق، بمنظور دستیابی به اینترنت و استفاده از سرویس های متنوع آن نظری و ب و یا پست الکترونیکی استفاده می گردد. تنوع پروتکلهای موجود در پشته TCP/IP و ارتباط منطقی و سیستماتیک آنها با یکدیگر،

امکان تحقق ارتباط در شبکه های کامپیوتری را با اهداف متفاوت ، فراهم می نماید. فرآیند برقراری یک ارتباط ، شامل فعالیت های متعددی نظیر : تبدیل نام کامپیوتر به آدرس IP معادل ، مشخص نمودن موقعیت کامپیوتر مقصد ، بسته بندی اطلاعات ، آدرس دهی و روتنگ داده ها بمنظور ارسال موفقیت آمیز به مقصد مورد نظر ، بوده که توسط مجموعه پروتکل های موجود در پشته TCP/IP انجام می گیرد.

TCP/IP معرفی پروتکل

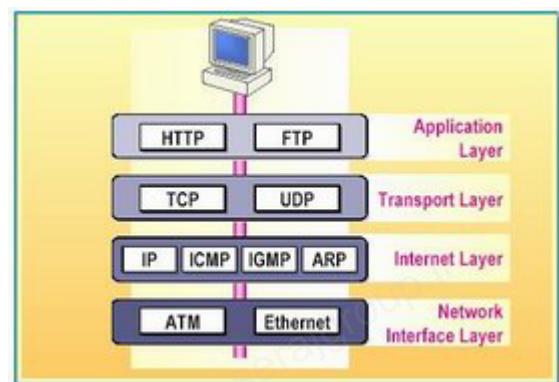
TCP/IP ، پروتکلی استاندارد برای ارتباط کامپیوترهای موجود در یک شبکه مبتنی بر ویندوز ۲۰۰۰ است. از پروتکل فوق، بمنظور ارتباط در شبکه های بزرگ استفاده می گردد. برقراری ارتباط از طریق پروتکل های متعددی که در چهار لایه مجزا سازماندهی شده اند ، میسر می گردد. هر یک از پروتکل های موجود در پشته TCP/IP ، دارای وظیفه ای خاص در این زمینه (برقراری ارتباط) می باشند . در زمان ایجاد یک ارتباط ، ممکن است در یک لحظه تعداد زیادی از برنامه ها ، با یکدیگر ارتباط برقرار نمایند. TCP/IP ، دارای قابلیت تفکیک و تمایز یک برنامه موجود بر روی یک کامپیوتر با سایر برنامه ها بوده و پس از دریافت داده ها از یک برنامه ، آنها را برای برنامه متناظر موجود بر روی کامپیوتر دیگر ارسال می نماید. نحوه ارسال داده توسط پروتکل TCP/IP از محلی به محل دیگر ، با فرآیند ارسال یک نامه از شهری به شهر، قابل مقایسه است .

برقراری ارتباط مبتنی بر TCP/IP ، با فعال شدن یک برنامه بر روی کامپیوتر مبدأ آغاز می گردد . برنامه فوق ، داده های مورد نظر جهت ارسال را بگونه ای آماده و فرمت می نماید که برای کامپیوتر مقصود قابل خواندن و استفاده باشند. (مشابه نوشتمنامه با زبانی که دریافت کننده ، قادر به مطالعه آن باشد) . در ادامه آدرس کامپیوتر مقصد ، به داده های مربوطه اضافه می گردد (مشابه آدرس گیرنده که بر روی یک نامه مشخص می گردد) . پس از انجام عملیات فوق ، داده بهمراه اطلاعات اضافی (درخواستی برای تائید دریافت در مقصد) ، در طول شبکه بحرکت درآمده تا به مقصد مورد نظر

برسد. عملیات فوق ، ارتباطی به محیط انتقال شبکه بمنظور انتقال اطلاعات نداشته ، و تحقق عملیات فوق با رویکردی مستقل نسبت به محیط انتقال ، انجام خواهد شد .

لایه های پروتکل TCP/IP

TCP/IP ، فرآیندهای لازم بمنظور برقراری ارتباط را سازماندهی و در این راستا از پروتکل های متعددی در پشتۀ TCP/IP استفاده می گردد. بمنظور افزایش کارآئی در تحقق فرآیند های مورد نظر، پروتکل ها در لایه های متفاوتی، سازماندهی شده اند . اطلاعات مربوط به آدرس دهی در انتهای قرار گرفته و بدین ترتیب کامپیوترهای موجود در شبکه قادر به بررسی آن با سرعت مطلوب خواهند بود. در این راستا، صرفاً "کامپیوتری که بعنوان کامپیوتر مقصد معرفی شده است ، امکان باز نمودن بسته اطلاعاتی و انجام پردازش های لازم بر روی آن را دارا خواهد بود. TCP/IP ، از یک مدل ارتباطی چهار لایه بمنظور ارسال اطلاعات از محلی به محل دیگر استفاده می نماید: Application ,Transport ,Internet و TCP/IP می باشد. هر یک از پروتکل های وابسته به پشتۀ TCP/IP ، با توجه به رسالت خود ، در یکی از لایه های فوق، قرار می گیرند.

لایه Application

لایه Application ، بالاترین لایه در پشته TCP/IP است. تمامی برنامه و ابزارهای کاربردی در این لایه ، با استفاده از لایه فوق، قادر به دسترسیابی به شبکه خواهند بود. پروتکل های موجود در این لایه بمنظور فرمت دهنده و مبادله اطلاعات کاربران استفاده می گردند . HTTP و FTP دو نمونه از پروتکل های موجود در این لایه می باشند .

- پروتکل Hypertext Transfer Protocol (HTTP) . از پروتکل فوق ، بمنظور ارسال فایل های صفحات وب مربوط به وب ، استفاده می گردد .
- پروتکل File Transfer Protocol (FTP) . از پروتکل فوق برای ارسال و دریافت فایل، استفاده می گردد .

لایه Transport

لایه "حمل " ، قابلیت ایجاد نظم و ترتیب و تضمین ارتباط بین کامپیوترها و ارسال داده به لایه Application (لایه بالای خود) و یا لایه اینترنت (لایه پایین خود) را بر عهده دارد. لایه فوق ، همچنین مشخصه منحصر بفردی از برنامه ای که داده را عرضه نموده است ، مشخص می نماید. این لایه دارای دو پروتکل اساسی است که نحوه توزیع داده را کنترل می نمایند.

- پروتکل Transmission Control Protocol (TCP) . پروتکل فوق ، مسئول تضمین صحت توزیع اطلاعات است .

- پروتکل User Datagram Protocol (UDP) . پروتکل فوق ، امکان عرضه سریع اطلاعات بدون پذیرفتن مسئولیتی در رابطه با تضمین صحت توزیع اطلاعات را بر عهده دارد .

لایه اینترنت

لایه "اینترنت" ، مسئول آدرس دهنی ، بسته بندی و روتینگ داده ها ، است. لایه فوق ، شامل چهار پروتکل اساسی است :

• Internet Protocol (IP) . پروتکل فوق ، مسئول آدرسی داده ها بمنظور ارسال به مقصد مورد نظر است .

• Address Resolution Protocol (ARP) . پروتکل فوق ، مسئول مشخص نمودن آدرس Media Access Control (MAC) آدپتور شبکه بر روی کامپیوتر مقصد است.

• Internet Control Message Protocol (ICMP) . پروتکل فوق ، مسئول ارائه توابع عیب یابی و گزارش خطاء در صورت عدم توزیع صحیح اطلاعات است .

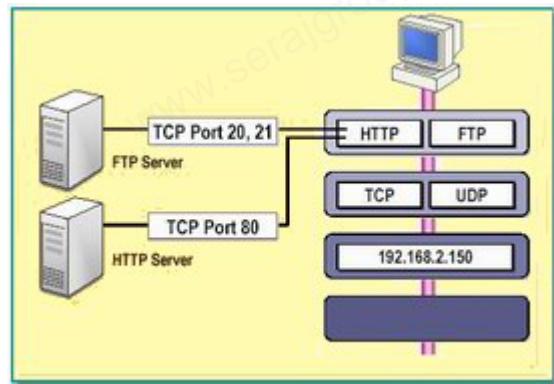
• Internet Group Management Protocol (IGMP) . پروتکل فوق ، مسئول مدیریت TCP/IP در Multicasting را برعهده دارد.

لایه Network Interface

لایه " اینترفیس شبکه " ، مسئول استقرار داده بر روی محیط انتقال شبکه و دریافت داده از محیط انتقال شبکه است . لایه فوق ، شامل دستگاه های فیزیکی نظیر کابل شبکه و آدپتورهای شبکه است . کارت شبکه (آدپتور) دارای یک عدد دوازده رقمی مبنای شانزده (نظیر : 66-22-40-50-55-B5) بوده که آدرس MAC ، نامیده می شود . لایه " اینترفیس شبکه " ، شامل پروتکل های مبتنی بر ATM)Asynchronous و Ethernet و Transfer Mode ، نمونه هایی از پروتکل های موجود در این لایه می باشند . پروتکل های فوق ، نحوه ارسال داده در شبکه را مشخص می نمایند .

مشخص نمودن برنامه ها

در شبکه های کامپیوتری ، برنامه ها می توانند در یک زمان با یکدیگر مرتبط می گردند . زمانیکه چندین برنامه بر روی یک کامپیوتر فعال می گردند ، TCP/IP ، می بایست از روشی بمنظور تمایز یک برنامه از برنامه دیگر ، استفاده نماید . بدین منظور ، از یک سوکت (Socket) بمنظور مشخص نمودن یک برنامه خاص ، استفاده می گردد .

آدرس IP

برقراری ارتباط در یک شبکه ، مستلزم مشخص شدن آدرس کامپیوترهای مبداء و مقصد است (شرط اولیه بمنظور برقراری ارتباط بین دو نقطه ، مشخص بودن آدرس نقاط درگیر در ارتباط است) . آدرس هر یک از دستگاه های درگیر در فرآیند ارتباط ، توسط یک عدد منحصر بفرد که IP نامیده می شود ، مشخص می گردد. آدرس فوق به هریک از کامپیوترهای موجود در شبکه نسبت داده می شود . IP : ۱۰.۱.۱.۱۰ ، نمونه ای در این زمینه است .

TCP/UDP پورت

پورت مشخصه ای برای یک برنامه و در یک کامپیوتر خاص است . پورت با یکی از پروتکل های لایه "حمل" (TCP و یا UDP) مرتبط و پورت TCP و یا پورت UDP ، نامیده می شود . پورت می تواند عددی بین صفر تا ۶۵۵۳۵ را شامل شود . پورت ها برای برنامه های TCP/IP سمت سرویس دهنده ، بعنوان پورت های "شناخته شده " نامیده شده و به اعداد کمتر از ۱۰۲۴ ختم و رزو می شوند تا هیچگونه تعارض و برخوردی با سایر برنامه ها بوجود نیاید . مثلاً برنامه سرویس دهنده FTP از پورت TCP بیست و یا بیست و یک استفاده می نماید .

(Socket) سوکت

سوکت ، ترکیبی از یک آدرس IP و پورت TCP و یا پورت UDP است . یک برنامه ، سوکتی را با مشخص نمودن آدرس IP مربوط به کامپیوتر و نوع سرویس (TCP برای تضمین توزیع اطلاعات و یا

(UDP) و پورتی که نشانده‌نده برنامه است، مشخص می‌نماید. آدرس IP موجود در سوکت، امکان آدرس دهی کامپیوتر مقصد را فراهم و پورت مربوطه، برنامه‌ای را که داده‌ها برای آن ارسال می‌گردد را مشخص می‌نماید.

در بخش دوم این مقاله به تشریح هر یک از پروتکل‌های موجود در پشته TCP/IP، خواهیم پرداخت.

مقایسه مدل‌های TCP/IP و OSI

مدل مرجع OSI و مدل مرجع TCP/IP نقاط مشترک زیادی دارند. هر دوی آنها مبتنی بر مجموعه ای از پروتکل‌های مستقل هستند، و عملکرد لایه‌ها نیز تا حدی شبیه یکدیگر است. مدل ثابت کرده که بهترین ابزار برای توصیف شبکه‌های کامپیوتری است. اما پروتکل‌های TCP/IP در مقیاس وسیعی مورد استفاده قرار می‌گیرد. این دو مدل تفاوت‌هایی با هم دارند که در زیر به برخی از آنها اشاره می‌کنیم:

- در مدل TCP/IP تفاوت سرویس‌ها، واسط‌ها و پروتکل‌ها واضح و مشخص نمی‌باشد.
- پروتکلهای OSI بهتر از TCP/IP مخفی شده است.
- قبل از ایجاد مدل OSI پروتکلهای آن طراحی و ابداع شد. در نتیجه این مدل وابستگی و تعامل خاصی با هیچ مجموعه پروتکلی ندارد. اما در TCP/IP مسئله بر عکس بود و این خود باعث شده که مدل TCP/IP تنها برای شبکه‌های تحت خود مناسب باشد.
- مدل OSI دارای هفت لایه است اما مدل TCP/IP، چهار لایه دارد و از لایه ارائه و لایه نشست خبری نیست.
- لایه شبکه در مدل OSI اتصال گرا و غیر مستقیم است و لایه انتقال آن تنها اتصال گرا است اما در TCP/IP لایه شبکه الزاماً غیر متصل و لایه انتقال آن اتصال گرا (TCP) یا غیر متصل (UDP) است.

مشکلات مدل OSI

- زمان نامناسب: استاندارد گذاری در زمان مناسبی انجام نشد(برخلاف فرضیه ملاقات فیل ها).
- در واقع TCP/IP کامل ارائه شد محبوبیت بسیاری پیدا کرده بود.
- تکنولوژی نا مناسب: مدل ها و پروتکل های آن ناقص و معیوب است، پیاده سازی آن دشوار و غیر قابل فهم است و عملکرد ها در لایه های مختلف تکرار شده .
- پیاده سازی نامناسب: بسیار حجیم، سنگین و کند است.
- سیاست های نامناسب: این پیش فکر وجود داشت که OSI استانداردی دولتی است.

مشکلات مدل TCP/IP

- مفاهیم سرویس، واسط و پروتکل به روشنی از هم تفکیک نشده است.
- مدلی کامل و کلی به شمار نمی رود.
- با در نظر گرفتن مفاهیم شبکه لایه، میزبان به شبکه اساسا لایه ای واقعی نیست.
- برخی از پروتکل های آن خوب طراحی نشده است.

مقدمه ای بر TCP/IP

از آنجایی که در دنیای مجازی اینترنت و به خصوص دنیای امنیت یکی از مهمترین قسمتها بخش پایه شبکه و بخصوص TCP/IP می باشد ما بر آن شدیم تا در این سری مقالات در خصوص TCP/IP و تا حدودی OSI مختصری بپردازیم پیش‌اپیش هر قصور و کمبودی را به بزرگواری خودتان بر این شاگرد ناچیز ببخشید .

از آنجایی که در دنیای مجازی اینترنت و به خصوص دنیای امنیت یکی از مهمترین قسمتها بخش پایه شبکه و بخصوص TCP/IP می باشد ما بر آن شدیم تا در این سری مقالات در خصوص TCP/IP و

تا حدودی **OSI** مختصری بپردازیم پیشانیش هر قصور و کمبودی را به بزرگواری خودتان بر این شاگرد ناچیز ببخشید.

OSI چیست؟

(Open System Interconnection) یک مدل مرجع برای ارتباط بین دو کامپیوتر می باشد که در سال ۱۹۸۰ طراحی گردیده است. هر چند امروزه تغییراتی در آن به وجود آمده اما هنوز هم کاربردهای فراوانی در جاهای مختلف اینترنت و به خصوص در پایه های شبکه دارد.

این مدل بر اساس لایه بندی قراردادهای برقراری ارتباط که همزمان روی دو سیستم مرتبط اجرا شده اند پایه ریزی شده است که این امر بسیار سرعت و دقت ارتباط را افزایش می دهد و این قراردادها بصورت طبقه طبقه در هفت لایه تنظیم شده اند که در زیر بررسی خواهند شد. (شکل ۱)

مدل مرجع osi	
Application	لایه کاربرد
Presentation	لایه ارائه
Session	لایه جلسه
Transport	لایه انتقال
Network	لایه شبکه
Data link	لایه پیوند داده ها
Physical	لایه فیزیکی
شکل ۱: لایه های مدل OSI	

بررسی هفت لایه **OSI** :

لایه فیزیکی :

این لایه که تنها تشکیل شده از سخت افزار می باشد و قراردادهای سخت افزاری در آن اجرا می شود وظیفه انتقال نهایی اطلاعات را دارد که این انتقال بصورت سیگنال و به صورت صفر و یک می باشد

لایه پیوند داده ها :

در این لایه اطلاعات ، کشف خطا و اصلاح می شوند و بدون خطا و به صورت مطمئن به سوی مقصد ارسال می شوند. وظیفه دیگر این لایه مطمئن شدن از رسیدن اطلاعات به مقصد است که این کار توسط بیتهاي (Parity check , checksum ,crc) انجام می پذيرد . که در صورت بروز خطا مجددا اطلاعات ارسال خواهند شد .

لایه شبکه :

و اما پیچیده ترین لایه یعنی لایه شبکه که در آن قراردادهای شبکه بندی تعریف شده است . وظیفه این لایه انتقال تکنولوژی برقراری ارتباط برای دیگر شبکه های مستقل است که این امر این امکان را به **OSI** می دهد که بتواند در زیر شبکه های مختلف فعالیت کند .

لایه انتقال :

در این لایه قبل از ارسال اطلاعات یک بسته به سمت مقصد فرستاده می شود تا مقصد را برای دریافت اطلاعات آماده کند . همچنین این لایه وظیفه تکه تکه کردن بسته ها ، شماره گذاری آنها و ترتیب و نظم دهی آنها را بر عهده دارد . که البته بسته ها در طرف گیرنده دوباره در همین لایه نظم دهی و قابل استفاده برای لایه های بالاتر خواهند شد .

لایه جلسه :

در این لایه بر کارهایی از قبیل زمان ارسال و دریافت بسته ها مقدار رسیده و مقدار مانده از بسته ها نظارت می شود که به مدیریت بسته ها بسیار کمک می کند .

لایه ارائه :

در این لایه استانداردهای رمز نگاری و فشرده سازی اطلاعات تعریف شده است که این لایه در امنیت بسیار مهم می باشد .

لایه کاربرد : استانداردهای ارتباط بین نرم افزارهای شبکه در این لایه قرار دارد که می توان از :

FTAM CMIP MHS VT
نام برد

Internet protocol /Transmission Control Protocol » TCP/IP

چیست **TCP/IP** ؟

TCP/IP مجموعه قراردادهایی هستند که در جهت اتصال کامپیوتر ها در شبکه مورد استفاده قرار می گیرند. و به تعریف دیگر قرارداد کنترل انتقال اطلاعات می باشد .

مقایسه با **osi** : (شکل ۲)

TCP/IP	مدل مرجع osi
لایه کاربرد	لایه کاربرد
لایه ارائه	لایه جلسه
لایه انتقال	لایه انتقال
لایه شبکه	لایه شبکه
لایه واسطه شبکه	لایه پیوند داده ها
	لایه فیزیکی

همانطور که از شکل پیداست TCP/IP از چهار لایه تشکیل شده که در زیر به صحبت در مورد چهار لایه TCP/IP می پردازیم .

لایه واسط شبکه :

در این لایه تمام استانداردهای سخت افزاری و انواع پروتکل شبکه تعریف شده که خاصیت بزرگ این لایه این موضوع می باشد که در آن می توان بین نرم افزار و سخت افزار شبکه ارتباط برقرار کرد.

لایه شبکه :

در این لایه پروتکل IP آدرس دهی و تنظیم می شود. (توضیحات در قسمت IP) و همچنین دیگر IP پروتکل ها مانند ARP, ICMP, BOOTP که در این میان نقش هیچکدام به اندازه مهم نیست در کل وظیفه این لایه دادن اطلاعات در مورد شبکه و آدرس دهی در آن می باشد که مسیر یابها از آن بسیار استفاده می کنند.

لایه انتقال :

ابتدا بی ترین وظیف این لایه آگاهی از وضعیت بسته ها می باشد که بسیار مهم نیز هست . و در مرحله بعد وظیفه این لایه انتقال اطلاعاتی می باشد که نیاز به امنیت ندارند و سرعت برای آنها مهم تر است

لایه کاربرد :

این لایه دارای امکانات زیادی برای هنر نمایی متخصصان می باشد.
در این لایه برنامه های کاربردی قرار دارند و در کل این لایه لایه نرم افزارهای شبکه می باشد و همچنین لایه پروتکل های نرم افزاری نیز می باشد .
از مهم ترین نکات در خصوص این لایه قراردادشتن : انتقال فایل (FTP) و مدیریت پست (SMTP) و بقیه برنامه های کاربردی می باشد .

پروتکل اینترنت IP

حتما همه شما عزیزان واقف به این موضوع هستید که IP یکی از مهمترین قسمتهای TCP/IP و شاید بتوان گفت مهمترین قسمت آن زیرا تقریبا شما برای هر کاری نیاز به آن خواهید داشت لذا بسیار ضروری و حیاتی می باشد که شما اطلاعات خود را در زمینه این مهم افزون کنید.

IP یک آدرس عددی است که برای ارتباط با شبکه به هر ماشینی در شبکه اختصاص داده می شود (چون IP برای وسایلی از قبیل ROUTER و MODEM و LAN و ...) استفاده می شود ما اصطلاحا به جای نام بردن تک تک آنها همه را ماشین می نامیم) «IP شما نسبت به نوع اتصال شما متغیر و یا ثابت می باشد.»

وظیفه IP چیست؟

وظیفه پروتکل IP حمل و تردد بسته های حاوی اطلاعات و همچنین مسیر یابی آنها از مبدأ تا مقصد است

اساس کار پروتکل IP چیست؟
IP پس از دریافت اطلاعات از TCP شروع به قطعه قطعه کردن آن به قطعه های کوچک به اسم FRAGMENT می نماید، پس از این مرحله برای هر IP یک بسته FRAGMENT می سازد که حاوی اطلاعات مورد نیاز بسته برای حرکت در طول شبکه می باشد و بسته IP را به بسته TCP اضافه می کند

و شروع به ارسال بسته های تیکه تیکه شده (FRAGMENT) می نماید حال مسیر یابها بر اساس تنظیمات قسمت IP بسته ها را به مقصد خود هدایت می کنند و آن را داخل زیر شبکه ها هدایت می کنند

خصوصیات IP :

بسته IP حد اکثر ۶۴ کیلوبایت فضا را اشغال خواهد کرد و بیشتر از آن نمی تواند باشد ولی موضوع جالب اینجاست که در حالت عادی حجم بسته حدود ۱۶۰۰ بایت بیشتر نمی شود «بعدها یک حمله do's بر مبنای همین موضوع طراحی شد»

در تمامی سیستم های عامل با ساختار استانداردی که دارد به درستی کار می کنند و نیاز به هیچ نوع سخت افزار ندارد.

بررسی ساختار بسته ساخته شده توسط پروتکل IP
بسته IP ساخته شده از تعدادی فیلد مجزا می باشد که هر کدام اطلاعاتی را در خود دارند که در زمان مورد نیاز این اطلاعات از داخل بسته ها استخراج می شود و مورد استفاده قرار می گیرد این اطلاعات شامل مواردی مثل: آدرس IP فرستنده . آدرس IP گیرنده و می باشد

بررسی فیلدها :

:version فیلد
وظیفه مشخص کردن نوع پروتکل IP را بر عهده دارد (در حال حاضر از دو version ۴ و ۶ استفاده می شود)
اندازه فیلد : چهار بیت

IHL: فیلد

وظیفه این فیلد نگهداری اندازه قسمت بالایی بسته در خود می باشد که از آن برای تعیین مرز بین اطلاعات و محتويات بسته IP استفاده می شود .

اندازه فیلد : ۴ بیت

فیلد TYPE OF SERVICE

در این فیلد نوع سرویس انتقال تعیین می شود : ((کم سرعت و مطمئن)) و ((پر سرعت و نامطمئن))

اندازه فیلد : هشت بایت

فیلد TOTAL LENGTH

در این فیلد اندازه کل بسته IP قرار دارد که شامل قسمت سر آیند و ناحیه داده می باشد که همانطور که گفته شد می تواند ۶۵۵۳۵ بایت باشد .

اندازه فیلد : ۱۶ بیت

فیلد FRAGMENT OFFSET

این قیلد خود به سه بخش تقسیم می شود :

۱- بیت DF(DON'T FRAGMENT) : اگر این بیت ۱ باشد هیچ مسیر یابی حق شکستن

این بسته را ندارد

۲- بیت MF(MORE FEAGMENT) : اگر این بیت ۰ بود به این معنی می باشد که این

قطعه آخرین قطعه ارسال شده می باشد

FRAGMENT OFFSET -۳

در این قسمت شماره قطعه های شکسته شده قرار دارد و چون اندازه این فیلد ۱۳ بیت می باشد اطلاعات می توانند تا ۸۱۹۲ قطعه شکسته شوند (اندازه هر قطعه به غیر از قطعه آخری باید ضریبی از ۸ باشد)

:TIME TO LIVE فیلد

همانطور که می دانید در این فیلد زمان سرگردانی بسته مشخص می شود و این به معنی می باشد که این بسته می تواند از چند مسیر یا ب عبور کند که حداکثر آن ۲۵۵ می باشد . این فیلد یک نعمت بزرگ می باشد

اندازه فیلد : ۸ بیت

:PROTOCOL فیلد

در این فیلد شماره پروتکلی که قرار است بسته به آن بررسد مشخص می شود

:HEADER CHECKSUM فیلد :

وظیف کشف خطا را بر عهده دارد

:SOURCE ADDRESS فیلد

این فیلد فیلد بسیار مهمی می باشد چون در آن آدرس مبدا موجود می باشد برنامه های فیلترنیگ و فایروالها بسیار از این فیلد استفاده می کنند .

:DESTINATION ADDRESS فیلد

در این فیلد هم آدرس IP مقصد موجود می باشد

:OPTION فیلد

این فیلد یک فیلد خالی می باشد که در آن هر توضیحاتی به صورت دلخواه می توان نوشت
:PAYLOAD فیلد

در این فیلد داده ها بین لایه های مختلف رد و بدل می شود البته این امر از لایه های بالا به سمت لایه های پائینتر صورت می گیرد

نکاتی جالب در مورد IP

آدرس های ویژه :

این آدرسها نمونه های از آدرس های IP خاص هستند که از قبل برای مقاصد خاصی در نظر گرفته شده اند و در تعریف شبکه نمی توان از آنها به عنوان IP برای ماشینها استفاده کرد .

0.0.0.0

از این آدرس در مواردی استفاده می شود که ماشین میزبان از IP خود بی اطلاع است . البته اگر از این آدرس به عنوان آدرس فرستنده استفاده شود هیچ جوابی برای فرستنده پس فرستاده نمی شود

HostId.0

این آدرس برای زمانی است که از آدرس خود در زیرشبکه بی اطلاع باشیم

255.255.255.255

از این آدرس برای ارسال پیامهای به صورت عمومی و فراگیر در شبکه استفاده می شود البته با استفاده از این آدرس می توان در زیر شبکه خود پیام فراگیر ارسال کرد .

NetId.255

از این آدرس برای ارسال پیامهای فراگیر در دیگر شبکه ها از خارج از آنها استفاده می شود . البته این سرویس تقریبا در بیشتر اوقات از سوی مدیران شبکه غیرفعال می شود .

در مقالات بعدی به بررسی TCP خواهیم پرداخت

اشکال زدایی شبکه های مبتنی بر TCP/IP (بخش دوم)

ipconfig ، یکی از دستورات مفید به منظور بررسی وضعیت پیکربندی TCP/IP در کامپیوترهای سرویس دهنده و یا سرویس گیرنده ای است که بر روی آنان ویندوز نصب شده است . در یونیکس و لینوکس از دستور ifconfig در این رابطه استفاده می شود . در سیستم هایی که بر روی آنان ویندوز نصب شده است ، می توان از دستور winipcfg استفاده نمود .

استفاده از ipconfig

برای استفاده از دستور فوق، کافی است نام آن را از طریق پنجره command prompt تایپ نمود . عملکرد ipconfig و اطلاعاتی که در اثر اجرای آن نمایش داده خواهد شد به نوع سوئیچ استفاده شده ، بستگی دارد .

استفاده از ipconfig بدون سوئیچ ، اطلاعات پیکربندی TCP/IP در ارتباط با هر یک از آدپتورهای موجود بر روی سیستم را نمایش خواهد داد:

- IP آدرس •
- Mask Subnet •
- gateway Default •
- DNS اطلاعات سرویس دهنده •
- Domain •

تایپ دستور خروجی			
Ethernet	adapter	MyLan1:	
Connection-specific	DNS Suffix	.	:
IP Address.	: 10.10.1.1	
Subnet Mask	: 255.0.0.0	
Default Gateway	:	C:\>ipconfig
PPP	adapter	My	ISP:
Connection-specific	DNS Suffix	.	:
IP Address.	: 10.1.1.216	
Subnet Mask	: 255.255.255.255	
Default Gateway	: 10.1.1.216	

دستور فوق ، اطلاعات مربوط به اتصالات از نوع PPP که از آنان در Dialup و VPN استفاده می شود را نیز نمایش خواهد داد .

استفاده از ipconfig به همراه سوئیچ all ، علاوه بر نمایش اطلاعات اشاره شده در بخش قبل ، اطلاعات دیگری را نیز نمایش خواهد داد :

- آدرس سخت افزاری کارت شبکه (آدرس MAC) •
- اطلاعات مربوط به DHCP •

نایپ دستور خروجی			
Windows	2000	IP	Configuration
Host Name		:	srco
Primary DNS Suffix		:	srco.ir
Node Type		:	Broadcast
IP Routing Enabled.		:	No
WINS Proxy Enabled.		:	No
DNS Suffix Search List.		:	srco.ir
Ethernet	adapter	MyLan1:	
Connection-specific DNS Suffix		:	
Description		:	D-Link DFE-680TX CardBus PC Card
Physical Address.		:	00-50-BA-79-DB-6A
DHCP Enabled.		:	No
IP Address.		:	10.10.1.1
Subnet Mask		:	255.0.0.0
Default Gateway		:	
DNS Servers		:	127.0.0.1
PPP	adapter	My	ISP:
Connection-specific DNS Suffix		:	
Description		:	WAN (PPP/SLIP) Interface
Physical Address.		:	00-53-45-00-00-00
DHCP Enabled.		:	No
IP Address.		:	10.1.1.216
Subnet Mask		:	255.255.255.255
Default Gateway		:	10.1.1.216
DNS Servers		:	x1.y1.z1.w1 x2.y2.z2.w2

سایر سوئیچ های دستور **ipconfig** و برخی سوئیچ های آن (**TCP/IP**) ، می توان اطلاعات مربوط به پیکربندی **release , renew** دهنده **DHCP** را که در اختیار یک سرویس گیرنده قرار داده شده است را آزاد و یا آنان را مجددا" از سرویس دهنده درخواست نمود . فرآیند فوق به منظور تشخیص عملکرد صحیح سرویس دهنده **DHCP** در شبکه بسیار مفید و کارساز است . (آیا سرویس دهنده **DHCP** وظایف خود را به خوبی انجام می دهد ؟ آیا یک سرویس گیرنده قادر به برقراری ارتباط با سرویس دهنده **DHCP** به منظور درخواست و دریافت اطلاعات پیکربندی **TCP/IP** می باشد ؟) . دستور **ipconfig** دارای سوئیچ های مفید متعددی است که می توان با توجه به نوع خواسته خود از آنان استفاده نمود :

سوئیچ	عملکرد
/release [adapter]	آدرس IP پیکربندی شده توسط DHCP را آزاد می نماید . در صورتی که سوئیچ فوق را به adapter تنها و بدون مشخص نمودن تایپ نمائیم، پیکربندی IP برای تمامی آداپتورهای موجود بر روی کامپیوتر، آزاد می گردد. در صورتی که قصد آزاد سازی اطلاعات پیکربندی مربوط به یک آداپتور خاص را داشته باشیم ، می بایست به همراه سوئیچ فوق نام آداپتور نیز مشخص گردد. ipconfig / release (مثلا " MyLan1)
/renew [adapter]	یک آدرس IP را بر اساس اطلاعات جدیدی که از طریق DHCP دریافت می نماید، پیکربندی مجدد می نماید . در صورتی که سوئیچ فوق را به تنها و بدون مشخص نمودن IP تایپ نمائیم، پیکربندی adapter تمامی آداپتورهای موجود بر روی کامپیوتر، مجددا " انجام خواهد شد. در صورتی که قصد ایجاد مجدد اطلاعات پیکربندی مربوط به یک آداپتور خاص را داشته باشیم ، می بایست به همراه سوئیچ فوق نام آداپتور نیز مشخص گردد. (مثلا " MyLan1 ipconfig / renew)
/flushdn	حذف محتویات Dns Resolver Cache
/registerdn	نمودن تمامی اطلاعات تولید شده Refresh توسط DHCP برای آداپتور و ریجستر نمودن Dns اسامی
/d isplaydns	نمایش محتویات Resolver Dns Cache
/ showclassid [adapter]	نمایش تمامی Class ID DHCP مجاز برای آداپتور
/setclassid [adapter] [classidtoset]	تغییر ID DHCP Class

- تشخیص نام آدپتور : نام آدپتور را می توان با کلیک (click Right) بر روی Network **Network and Neighborhood** و انتخاب گزینه properties از طریق پنجره **Connections Dial-up** مشاهده نمود (اسامی آدپتورها ، نام آیکون ها می باشند).
- مفهوم DNS Cache : زمانی که یک سیستم ، ترجمه (تبدیل نام host به آدرس) را از طریق یک سرویس دهنده DNS دریافت می نماید ، برای مدت زمان کوتاهی آن را در یک TCP/IP Cache ذخیره می نماید . در صورتی که مجدداً از نام استفاده شود ، پشته Cache محتويات Cache را به منظور یافتن رکورد درخواستی بررسی می نماید . بدین ترتیب امكان پاسخگوئی سریعتر به درخواست ترجمه نسبت به حالتی که در خواست برای یک سرویس دهنده DNS ارسال می شود ، فراهم می گردد . با توجه به این که اندازه Cache نمی تواند از یک میزان منطقی و تعريف شده تجاوز نماید ، هر رکورد موجود در Cache پس از مدت زمانی خاص حذف می گردد . در صورت اعمال هرگونه تغییرات در DNS (مثلاً "تغییر یک رکورد DNS") ، می توان با استفاده از دستور ipconfig/flushdns تمامی رکوردهای موجود در cache را حذف نمود . بدین ترتیب در صورت درخواست یک نام host ، با سرویس دهنده DNS مشورت می گردد و نتایج مجدداً در Cache ذخیره خواهد شد . دستور displaydns / ipconfig نمایش داده می شود ، می توان به منظور تشخیص این موضوع که آیا برای ترجمه نام به آدرس از Cache و یا سرویس دهنده DNS استفاده شده است ، کمک گرفت .
- موارد استفاده از دستور Ipconfig : از دستور فوق در مواردی که قصد تشخیص این موضوع را داریم که آیا سرویس دهنده DHCP و DNS در شبکه به درستی وظایف خود را انجام می دهد ، استفاده می شود (علاوه بر مشاهده اطلاعات پیکربندی TCP/IP) . مثلاً با استفاده از سوئیچ های renew و release ، می توان براحتی تشخیص داد که آیا در زمینه

دریافت اطلاعات پیکربندی از یک سرویس دهنده DHCP مشکل خاصی وجود دارد . از سوئیچ cache های مرتبط با DNS می توان به منظور اعمال تغییرات پیکربندی ، بهنگام سازی محلی و یا ریجستر نمودن اطلاعات پیکربندی جدید با یک سرویس دهنده DNS ، استفاده نمود .

امکانات جانبی به همراه دستور ipconfig : با استفاده از سوئیچ all / اطلاعات متنوعی در رابطه با پیکربندی TCP/IP نمایش داده خواهد شد . در صورتی که حجم اطلاعات بگونه ای است که می بایست صفحه را scroll نمود ، می توان از More | به همراه دستور ipconfig استفاده نمود . در صورت تمایل می توان خروجی دستور ipconfig را در مقابل ارسال بر روی دستگاه استاندارد خروجی (صفحه نمایشگر) ، در یک فایل ذخیره نمود تا امکان بررسی سریعتر نتایج و رفع مشکل فراهم گردد .
(test1.txt < ipconfig /all) •

همانگونه که اشاره گردید در سیتم هایی که از لینوکس و یا یونیکس استفاده می نمایند ، از دستور ifconfig استفاده می گردد . از دستور فوق برای نمایش اطلاعات پیکربندی IP و اعمال تغییرات لازم استفاده می شود .